

Võru noored kujundavad linna uut *skate*-parki

Võru noored ekstreemspordi harrastajad on nagu üks pere, kes mõtleb üksteise soovide ja vajaduste peale ning räägib aktiivselt kaasa, milline võiks välja näha kodulinna kavandatav uus *skate*-park.

Siinkohal pole tegu pelgalt kaasaraakimisega, vaid oma ideid ja soovide on järjepidevalt üles joonistatud, et neid linnajuhtidega jagada. Nii on mitmeaastase koostöö tulemusena valminud ühine vaade, kuidas olemasolev park võimalikult soodsalt moodsamaks ja kompaktsamaks muuta.

Eestvedajad Võru praeguse *skate*-parki kasutajate seast on tutvunud mitme betoon- ja kombineeritud pargiga ning andnud oma kogemuse põhjal heakskiidu kombineeritud variandile.

Vana kõrvale uus

Uus *skate*-park on plaanis rajada Vee tänavale, praeguse pargi kõrval asuval umbes 1800 m² suurusele vabale alale. „Asukoha valikul oleme lähtunud 2008. aastal koostatud rannaala ideekonkursist, kus vastavale alale on ette nähtud laste ja täiskasvanute tervisliku tegevuse paik,” täpsustab Võru linna peaa Anti Allas.

Linnapea sõnul jääb vana *skate*-parki ala lühemas perspektiivis kasutusele multifunktsionaalse vaba aja tegevuste ja ürituste platsina. „Pikemas perspektiivis jätame sellise lähenemisega võimaluse ellu viia rannaala arendustegevusi, mis on visioonina kajastatud eespool mainitud konkursitöös,” lisab ta.

Võru noored ekstreemspordi harrastajad kohas, kuhu peaks tulema uus ja tänapäevane *skate*-park.

Projekti ideede aluseks on noorte visandid

Kuna linn teeb uue *skate*-parki kavandamisel aktiivset koostööd seda kasutavate noortega, siis on asukoha valikul arvestatud eelkõige nende eelistusi.

Skate-parki kasutajate aktiivne eestkõneleja Tanel Tolsting meenutab, et viimast suuremast koosolekust *skate*-parki teemal on möödunud peaaegu kolm aastat. „Nüüd on teema jällegi üleväl ja eelmise korra kogemused on jõudnud täpselt ära seeduda. Rääkisin vahepeal erinevate rulaparki sihtgruppidega ja helistasin sõpru läbi,

et nõu pidada. Vaatasin ka salaja kõrvalt, et kaardistada

Võru noorte sõitjate eelistusi. Tulemuste põhjal koostas

obstaakleid, mis rahuldaksid võimalikult paljude pargi-

1 KÜSIMUS

Miks on linnale tarvis uut *skate*-parki?

Vastab Kalev Ilves, abilinnapea

Skate-park, mis on noorte käsutuses 2000. aastast, on viimastel aastatel nõudnud elementaarseks korrashoiuks ligi 4000 eurot aastas.

Nüüdseks on *skate*-parki atraktsoonide kandvad talad sedavõrd amortiseerunud, et nende renoveerimine ei ole majanduslikult mõistlik. See on ka üks põhjustest, miks me üritame leida võimalusi uus *skate*-park rajada.

Vastab Sixten Sild, abilinnapea

Betoonist *skate*-pargid on mujal maailmas, sealhulgas mitmes Võru sõpruslinnas, ennast hästi õigustanud. Neid saab hästi sobitada maastiku iseärasustega ja nende suur eelis on suurepärane vastupidavus. Linna soov on, et uus park oleks nüüdisaegne, mitmekülgne ja ajas vastupidavam kui tänane *skate*-park.

Vastab Tanel Tolsting, *skate*-parki kasutajate eestkõneleja

Vee- ja kulumiskindla vineeri hind on eelmise pargi algusaegadest saadik

kasutajate huve,” räägib nüüdseks ise juba 16 eestimaist hooaega rulatanud noormees.

Visandamiseks kasutas ta vana head harilikku pliatsit paberil ja mõõtmete sobitamiseks mastaabipulka kalkal: „Kui ideid koosolekutel esitlesin, olid kõik nendega üli rahul. Lõpliku kavandi teeb muidugi projekteerija, aga tänu tehtud eeltööle teab ta me soovide paremini.”

Sel kuul kuulutas linn välja riigihanke uue *skate*-parki projekteerimiseks. Tuleva aasta jaanuaris, kui põhiprojekt valmis, esitatakse taotlus regionaalsete investeeringutoetuste programmi, kust loodetakse saada kuni 80 000 eurot. Sellele lisandub linna omaosalus, mis peab olema vähemalt neljandik projekti kogumaksumusest.

Uue *skate*-parki ehitus 2017. aastal algab juhul, kui programmist toetust saadakse.

Ulis Guth

VÕRU LINNA JÕULUPUU

SAAB OMA SÜMBOOLSE VALGUSE
VÕRU KATARIINA KIRIKUS
SÜÜDATUD ADVENDIKÜÜNLAST.

27. novembril 2016 kell 16
Võru Katariina kiriku ees
KUUSETULEDE SÜÜTAMISE
RITUAALI algus

Hopser ja sõbrad
Tavapärased kõned
Külalised Jõulumaalet

Ühises rongkäigus liigume mööda Jüri tänavat
linna jõulupuu juurde.

AVATUD HEADE SOOVIDE POSTKAST

Võta kaasa oma latern küünlaga. Muudame talveõhtu valgemaks!

Korraldajad: Võru Linnavalitsus ja SA Võru Kannel

hooaja peatoetaja

75
EESTI KONTSERT

MUUSIKA EESTIMAALT

“Puer natus est”
Kavas jõulumuusikat sajandite tagant

Hortus Musicus
Kunstiline juht Andres Mustonen

P 27. november kell 18
Võru kultuurimaja Kannel

eestikontsert.ee

Mis toimub?

Järjekordne aasta hakkab ümber saama ja jõulud ning aastavahetus on lähenemas. See on aeg, mil on tavaks igapäevasest sagimisest veidi kõrgemale tõusta. Vaadata, mis laias ilmas ja kodukandis aastaga juhtunud on, mõtiskleda, millega ise aasta jooksul hakkama on saanud ja kuidas oleks mõistlik jätkata.

Tänavusele aastalõpule lisavad pikantset maiku USA äsjased presidendivalimised, milles paljud näevad murrangulisi muutusi kogu maailma poliitika jaoks. Ega meilgi Eestis saa üksluisuse üle kurta. Äsja lõppes pikalt pingeid kerinud presidendivalimiste saaga ja nüüd siis kukkus valitsus. Lühidalt öeldes on nii Toompeal kui Kadriorus täielik *restart* tehtud.

Mis edasi saab, võib esialgu vaid oletada. Ennustamine ei ole teab kui tänuväärtegevus, kuid siiski on piisavalt põhjust loota mõningast poliitilist elavnemist ja seisakust ülesaamist. Pigem on ootus siiski positiivse hõnguga. Ehk lõpetab uus loodav valitsus omavalitsuste liitumise survestamise, kas või paariks aastaks. Selle aja jooksul võib nii mõnigi asi loomulikult viisil paika loksuda, nii nagu inimesed kohapeal seda parimaks peavad. Jäävad ära sundliitmised ja muud vägivallavõtted, millega Toompea veel äsja püüdis omavalitsustele selgeks teha, et just nemad teavad kõige paremini, mis on inimestele parim.

Koalitsioonikõneluste käigus on tekkinud ka lootus, et ehk lõpuks jäetakse Eesti inimestele vähemalt toimetulekumiinimumi jagu sissetulekut maksustamata. Väga veider on loogika, kui inimese endateenitud sissetulekust võetakse osa maksudena ära ja siis selleks, et kuidagi järgmise kuuni välja saaks vedada, eraldatakse sotsiaaltoetust riigi eelarvest, kulutades maksude kogumise ja toetuse eraldamise peale suure osa kogu toetussummast. Või on selle huvitava raharingluse korraldamise eesmärgiks avaliku sektori paisutamise kaudu tööpuudust vähendada? See on kahtlemata õilis eesmärk, aga meetod tundub siiski olevat ülepingutatud.

Ehk potsatab uue valitsuse lubaduste varasalvest midagi reaalset ka väikeettevõtjate toetuseks. Kuidagi üksluiseks muutub pidev jutt väikeettevõtete toetamisest, kui sellega kaasnevad tegelikkuses järjest koomale tõmmatavad „raamid“. Võrus küll valitsuse vahetust lähiajal oodata ei ole, valimisteni on veel ligi aasta aega, kuid põnevaid asju on tulemas varemgi.

Mina isiklikult ootan põnevusega, kuidas projekteerimiskonkursi alusel välja valitud võidutöö põhjal ehitatav keskväljak linnapiltili sulandub. Kuidas linnarahvas uue keskuse omaks võtab ja kuivõrd praktiliseks see osutub. Projekt on kahtlemata julge ja kindlasti mitte tavapärane. Aga ainult julgetest projektidest saavadki sündida mainet kujundavad objektid. Ka paljud Pariisi elanikud olid šokis, kui said teada, et keset linna kavatsetakse ehitada teraskarkass-torn. Nüüd on see iseene-sestmõistetav ja linnapildist lahutamatu sümbol. Lõpetuseks ütlen, et on tore, kui tulevikult on põhjust oodata midagi uut, ja eriti tore, kui see uus on ka positiivne. Sellise visiooniga on kindlasti meeldivam ka advendiaega oodata ja jõulurahu hinge lasta.

Tõnu Jõgi,
Võru Linnavalikogu
aseesimees

Võru Linna Leht

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee
Väljaandja: Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Uulis Guth
Tel 512 0787
Teostaja: AS Võru Täht
Ajalehe järgmine number ilmub 20. detsembril.

TOIMETAJA VEERUD

Võru Linna Lehe uus formaat on ennast igati õigustanud

Peagi lõppev aasta on näidanud, et julge otsus varasemast kaks korda mahukama linna-lehe kasuks on ennast õigustanud ja hirmud, et lehe täitmine sisuka materjaliga võib raskeks osutuda, pole kinnitust leidnud. Nagu ka siin-seal avaldatud kahtlused, kas omavalitsuste lehti üldse on tarvis.

Senist asjade käiku arvestades võin julgesti kinnitada, et on, Võru Linna Lehte on kindlasti tarvis, ja kuidas veel!

Sel aastal on märkatult ilmunud juba kümme suuremamahulist lehenumbrit, mis on andnud meile varasemast laiemad võimalused linna hallatavate asutuste-ettevõtete info ja linnakodanikke huvitavate sündmuste paremaks kajastamiseks ning seeläbi linnast positiivse(ma) kuvandi loomiseks.

Oodatud on kõik kaastööd

Siinkohal täpsustan, et alates 2016. aastast on Võru Linna Lehe iga numbri maht varasema 8 lehekülje asemel 16 lehekülge, pakkudes hulga uusi ja huvitavaid rubriike, olgu need siis arvamus- ja edulood, soovitusel ja kommentaarid, noorte- ja lastelood või tähtsamate sündmuste pildigaleriid. Seejuures on suur rõhk ennetaval, selgitaval ja põhjendaval infol ning eesmärk oli ja on endiselt anda võimalus eneseväljenduseks kõigile vanusegruppidele – läbi teemasid teravikuks siduva filtri, kuid ühegi autori isikupära rikkumata.

Rõõmustab, et mida aeg edasi, seda rohkem kaastöid on mul tulnud vastu võtta ja lugude äramahutamiseks materjale üha põhjalikumalt toimetada.

Kuna reklaamist elatuvad meediaväljaanded ei paku Võru linnas toimuva kohta piisavalt informatsiooni, on õigeaegne teavitus ükskõik mis teemal vähendanud kõmu- ja linnalaste kirjutiste teket teistes väljaannetes.

Võru Linna Lehes välja kujunenud asjaliku ja objektiiv-

Võru Linna Leht on suurima trükiarvuga ajaleht Võrus ja levib juba pikemat aega ka veebikeskkonnas.

se joone ning info kvaliteedi hoidmine (pealtnäha ka pisi-asjades) aitab seda tühimikku täita, kuna inimesed janunevad korraldatud informatsiooni ja stabiilsuse järele. Maksimaksja rahastatud väljaanne on nende soovide täitmiseks ainuõige koht. Pealegi sunnib Võru Linna Leht oma ilmunisega teisigi kohalikke väljaandeid rohkem pingutama.

Otsustab pühendumine

Hiljutises intervjuus raadio Martale uuriti minult muu seas, millist tagasisidet olen Võru Linna Lehe lugejate käest saanud.

Ennast kiita pole kuigi sünnis, kuid tagasiside on olnud hea, et mitte öelda väga hea. Parimaks kiituseks on olnud

asjatundjate ja endiste kolleegide hinnangud: nii on mahukamaks muutunud Võru Linna Lehte nimetatud siin-seal kvaliteetväljaandeks, aga hellitavalt ka ekspressiks, kus lugemist jätkub pikemaks ajaks.

Kuna suur osa meie tegemistest, ühistest ettevõtmistest ja edusammudest on Võru Linna Lehes kajastamist leidnud ning oleme lehte teinud südamega, on ta leidnud kindla koha linlaste lugemislaua.

Lõpuks on asi ikkagi selles, mis eesmärkidel ning missuguse pühendumusega midagi tehakse. Minu eesmärk on kogukonda paremaks muuta ja inimesi liigest mürist säästa ning Võru Linna Lehe uus formaat on seda hästi võimaldanud. Märksõnad võiksid siinkohal olla ka metoodilisus ja järjepidevus.

Vahelduva eduga on mul õnnestunud siinset ajakirjandus- ja kirjandusmaastikku kujundada Eesti taasiseseisvumise algusest saadik ja hoolimata kiiresti muutuvast maailmast olen suutnud ikka iseendaks jääda – väärtustada teisi ja ise seejuures tagaplaanile hoida. Loodan, et seda võimaldatakse mulle ka edaspidi, sest näen Võru Linna Lehel jätkuvat arenguruumi.

Minevikust ja tulevikust

Võru Linna Lehe arhiive lehitsedes sattus meie avalike suhete spetsialistile näppu paberikandjal Võru Linna Leht 14. augustist 2004. See ongi Võru Linna Lehe esimene number. Veebis levib leht alates 2006. aastast. Oma 6900 eksemplari-ga on see suurima trükiarvuga ajaleht Võrus, mis levib tasuta, otsepostitusena Võru linnas.

Tänavu jõulude eel, 20. detsembril ilmub trükit ka Võru Linna Lehe 11. number ning juba praegu võib öelda, et samasugune ilmunissagedus on lehel ka 2017. aastal. Viimastel aastatel väljakujunenud ajagraafiku järgi ilmuvad lehenumbrid iga kuu 21.-26. kuupäeval, augustis linna sünnipäeva eel erandina 12.-14. kuupäeval ja detsembris jõulude eel 18.-21. kuupäeval. Juulis leht ei ilmu.

Ja veel. Et tegu on eelkõige Võru Linnavalitsuse ja Võru Linnavalikogu infolehega, siis ei tegele me reklaamipinna müümisega, kuid avaldame tasuta linna ja selle allasutuste või laiemat üldsust puudutava teavituse kuulutusi.

Uulis Guth,
Võru Linna Lehe toimetaja

PÜHADE OOTUSES

Saabumise aeg

Oleme advendiaja lävel. Otsetõlkes ladina keelest on advendiaeg saabumise aeg. Midagi oodatakse, midagi on tulemas. Praegu pole ilmselt mingit küsimust, mida oodatakse. Küllap ikka jõulupühi! Millise tähendusega need pühad kellelegi on, pole aga sugugi nii selge. Mõnele võivad jõulud olla muistne paganlik püha, mõnele Jumala inimeseks saamise tähistamine, mõnele aga kingituste ja meelelahutuse tingeltangel.

Piiblis ei ole mingit viidet sellele, millal Jeesus Kristus sündis, ega ka sellele, et seda päeva tuleks kuidagi tähistada. Ometi on sündmus, et Jumal tuli ja sai inimlapseks, ise tõeliselt suur asi ja meelepidamist väärt. Siiski ei ole saabumise aja peamine mõte vaadata tagasi sellele, et Jeesus sündis, kasvas meheks, õpetas ja tervendas, suri ristil ning tõusis surnuist üles. Saabumise aja tähtsaim fookus ei ole mitte minevik, vaid tulevik.

Jeesus Kristus lubas, et ta tuleb tagasi. Advendiaeg, saabumise aeg, võiks meile seda lubadust meenutada. Üks kristlik kogudus on seda Kristuse lubadust koguni nii tõsiselt võtnud, et nad kutsuvad ennast Kristuse tuleku ootajatenä adventistideks. Konkreet-selt Võru adventkogudus valis endale hiljuti tunnuslauseks: „Jeesuse ootel“.

Võru adventkoguduse pere soovib kogu linnarahvale erilisel õnnistatud advendi-

aega! Jeesus tuleb! Oleme tema ootel!

Hele Kulp,
Seitsmenda Päeva
Adventistide Võru koguduse
pastor

ARENDUSTEGEVUS

Kivi ja Liitva ning Laane ja Männiku piirkonnas planeeritavatest töödest

Novembrikuu kahel õhtul tutvustati Kandles linnaelanikele mõeldud infotunnis Laane ja Männiku ning Kivi ja Liitva piirkonnas 2017.–2018. aastal kavandata- vaid tänavaehtus- ja planeerimis- töid. Kohalolijail oli võima- lus esitada küsimusi ja teha ettepanekuid.

Infotunnid juhatas sisse linnapea Anti Allas, kelle sõ- nul on avalike arutelude käi- gus lihtsam suuremaid töid planeerida. „Varakult info jagamine ja ettepanekute ko- gumine aitab piirkondadele terviklikumalt läheneda ning edaspidiseid tegevusi veel paremini kavandada,” lausus ta.

Linnapea kutsus kor- terühistuid üles kaaluma võimalust tulla majaesiste parklaalade ja sissesõidutee- de kordategemiseks linna- ga ühishankesse, see peaks andma soodsama hinna. Ühe Vilja tänava kortermaja puhul on juba hea näide ole- mas.

Kandles toimunud infotundides tutvustati linnaelanikele lähiaastatel kavandata- vaid tänavaehtus- ja planeerimistöid.

Kivi ja Liitva piirkonnas plaanitavad tööd

Kivi ja Liitva piirkonna kruuskattega tänavad – Pae, Eterniidi, Kruusa, Linavab-

riku tee, Lina, Niine, Ülase, Tulbi – saavad järgmisel aastal 2,5kordse pindamise käi- gus mustkatte.

Orase ja Kanepi tänaval

rekonstrueeritakse olemas- olev kate, mis on praegu hal- vas seisukorras.

Kivi tänavale ehitatakse kõnniteed, nende lõplik val-

mimine jääb 2017. aasta ke- vadesse.

Humala tänaval tehakse järgmisel aastal ettevalmis- tustöid, et katta see 2018. aastal mustkattega.

2018. aastaks on plaa- nitud rajada Kanepi tänava äärde jalg- ja jalgrattatee.

Laane ja Männiku piirkonnas plaanitavad tööd

Laane ja Männiku tänava piirkonnas saavad kruus-

kattega tänavad – Laane, Vindi, Nõmme, Oksa, Käbi, Linnu – järgmisel aastal 2,5kordse pindamise. Aasa ja Okka tänav saavad must- katte pärast seda, kui AS Võru Vesi on seal torud va- hetanud, mis toimub ilmselt 2018. aastal.

Laane tänav saab uue as- faltkatte ja tänavale rajatak- se kõnnitee Kubja teest kuni kaupluse. Sõidutee laieneb umbes poole meetri võrra.

Männiku tänavale ra- jatakse jalg- ja jalgrattatee, mis kulgeb mööda tänava- äärt kuni paisjärveni. Kohal- olivad avaldasid arvamust, et tee võiks kulgeda kuni Kubja hotelli sissesõiduni. Linna- pea kiitis idee heaks ning see lisatakse hankesse.

Aruteludelt saadi ka ette- panekuid liikluskorralduse kohta. Need edastatakse liikluskomisjonile arutami- seks.

Linnapea Anti Allas tänab kõiki elanikke, kes koosolekust osa võtsid. „Isiklik kontakt on kõige mõistlikum tee positiivsete muutuste saavutamiseks,” lausus ta.

Täpsem info: abilinna- pea Kalev Ilves, kalev.ilves@ voru.ee, tel 785 0906.

Marianne Mett, avalike suhete spetsialist

Laane tänava algus nädal tagasi. Tuleval aastal jätkub tänava asfalteerimine ja pindamine ning majadega külgnevale alale rajatakse jalg- ja jalgrattatee.

ÜLESKUTSE

Võru linnapea Anti Allas:

Julgustan piirkonna elanikke ja korteriühistute esindajaid tulema linnavalitsusega oma mõtteid jagama, et koos oleks võimalik neid ellu viia. Kõik pöördumised on teretulnud.

Võru linn on võimalik korda teha vaid erinevate osa- poolte ühise pingutuse tulemusena. Meie prioriteediks on elamupiirkondade teede mustkatte alla viimine. Oleme viimastel aastatel 70 000 euro ulatuses neid töid teinud. Järgmisel aastal soovime tööde mahtu vähemalt kolme- kordistada. Korraga kõike ei jõua. Seetõttu räägime ka siin toodud piirkondadest järgmise kahe aasta lõikes, kuna tööde lõpliku maksumuse määrab riigihange. Samas on kahe aasta ulatuses need tööd kindlasti jõukohased.

KESKKONNAHOID

Valmis Võru linna kompostiväljak

Hiljuti valmis Võru linnas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) toetusel kompostiväljak.

Projekti „Võru linna haljastujäätmete komposti- misväljaku rajamine” käigus ehitati Kose tee 2 kinnistu tagaossa kalmistu taha kom- postiväljak koos asfaldialaga, tehti kraavid nõrgvee kogu- miseks, rajati piirdeaed, pai- galdati väravad ning ehitati väljakule juurdepääsutee.

Kompostiväljaku ja sinna juurde viiva tee ehitamiseks kulus kokku 65 711, 26 eu- rot, KIK toetas projekti 56 850,61 euroga. Väljaku leid-

KIKi toel rajatud kompostiväljak Kose tee 2 kinnistu tagaosas.

mise kergendamiseks paigal- datakse lähiajal teede äärde

suunaviidad.

Kompostiväljak on mõel-

KESKKONNAINVESTEERINGUTE KESKUS

dud Võru linna elanikele ja ettevõtetele vabaks kasuta- miseks. Väljakule on lubatud panna aia- ja haljastujäät- meid ning oksa.

Kõik jäätmed tuleb maha panna kilekotita, v.a bio- lagunevates kottides jäät- med. Oksad tuleb maha pan- na selleks eraldatud sildiga tähistatud alale.

Tegevust ja heakorda kompostiväljakul jälgitakse valvakaamera abil, seega on võimalik kompostimiseks

mittesobivate jäätmete välja- kule tooja välja selgitada.

Ühtlasi palume elanikel edaspidi haljastujäätmeid ja oksa seni kasutuses olnud ladestusaladele või tee äärde mitte maha panna, lähiajal paigaldatakse ka vastavad keelusildid.

Anne Vahtla, haljastuse ja linnakujunduse spetsialist

LÜHIDALT

Linn pakub kõnniteede hooldamiseks soolaliiva

Kõnniteede hooldami- se lihtsustamiseks pakub Võru Linnavalitsus piira- tud koguses (mitte roh- kem kui 50 kg korraga) tasuta soolaliiva, mida jagatakse aadressil Jaa- ma 65. Arusaamatuste ja väärtõlgenduste ärahoid- miseks pöörame tähele- panu, et see kampaania on mõeldud ainult Võru linna kinnistuomanikele. Info telefonil 5347 4332 (Risto Aim).

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru Linnavalitsuse istungitel

Riigihangete korraldamine

Otsustati korraldada järgmised riigihanked: „Võru *skate*-pargi põhiprojekti koostamine”, „Võru lasteaia Sõleke sisustuse, tehnika ning köögitehnika tarnimine ja paigaldamine” ja „Sõiduauto kasutusrent” ning „Võru Linna Lehe väljaandmine 2017”. Viimati nimetatud hankega soovitakse leida Võru Linna Lehe üheteistkümne lehenumbri keelekorrektuuri tegija, küljendaja, trükkija ja levitaja 2017. aastal.

Riigihanke tulemuste kinnitamine

Riigihanke „Võru linna 2016–2019 konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete auditeerimine” võitis 8370 euroga (hind käibemaksuta) Audest Audiitorteenuste OÜ.

Kasutuslubade väljastamine

Väljastati luba Nõmme tn 18 üksikelamu, F. R. Kreutzwaldi tänavale Paju ja Luha tänavavahele ehitatud sademeveekanalisatsiooni, Räpina mnt 13b majapidamishoone, Kose tee 2 kompostiväljaku ja juurdepääsutee, Jüri tänavale ja Tallinna maanteele rajatud sademeveekanalisatsiooni ning Katariina allee 6b hoone ümberehitatud osa (1. korrus) kasutuseks.

Ehituslubade väljastamine

Väljastati luba Räpina mnt 20 hoone laiendamiseks ja ümberehitamiseks ning Seminari tn 1, Seminari tn 5 kaugküttetorustiku ehitamiseks.

Linnavara tasuta võõrandamine

Otsustati tasuta võõrandada ASile Võru Vesi Pika tänav kanalisisatsiooni- ja välisveetorustikud.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

Anti nõusolek Seminari tn 1 kinnistule isikliku kasutusõiguse seadmiseks Danpower Eesti ASi kasuks, määrati isikliku kasutusõiguse ala ja tingimused.

Korteriomandite seadmine Tallinna mnt 3/4 garaažidele

Otsustati jagada Võru linnale kuuluv Tallinna mnt 3/4 kinnistu (pindala 1098 m², sihtotstarve 100% elamumaa) korteriomanditeks selliselt, et kinnistul asuvast hoonest moodustub 16 reaaloa á 21,2 m².

Aadresside määramine

Jüri tn 31 asuva hoone aadressideks määrati Jüri tn 31/1 ja Jüri tn 31/2, Kaare tn 4 asuva hoone aadressiks Kaare tn 4/1 ning Roosi tn 43 asuva hoone aadressiks Roosi tn 43/1.

Üldhariduskoolide hoolekogude koosseisude kinnitamine

Kinnitati Võru linna üldhariduskoolide hoolekogude koosseisud.

Võru Kreutzwaldi Kool: lastevanemate esindajad Merle Koop, Andres Linnasaar, Tõnu Jõgi ja Ain Konsap, õppenõukogu esindaja Aivar Halapuu ning õpilaste esindaja Anette Rauk. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Helga Ilves.

Võru Kesklinna Kool: lastevanemate esindajad Oksana Aasa, Janek Eks, Evelyn Heinvee, Margus Külaviir ja Triinu Õispuu, õppenõukogu esindaja Margus Soome ning õpilaste esindaja Katariina Kraak. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Inge Järvpõld.

Võru Täiskasvanute Gümnaasium: vilistlaste esindajad Kalev Kleinert ja Gerli Leok, toetava organisatsiooni esindaja Merle Koik,

õpilaste esindaja Heidi Vaab ning õppenõukogu esindajad Tiit Vaher ja Lilia Vildo. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Halliki Karba.

Võru Järve Kool: lastevanemate esindajad Merike Varblane, Helin Kõivsaar, Jana Kristoving ja Anneli Männiste, toetavate organisatsioonide esindaja Ulvi Raid ning õppenõukogu esindaja Eve Morel. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Silja Suija.

Huvikoolide hoolekogude liikmete kinnitamine

Kinnitati Võru linna huvikoolide hoolekogude koosseisud.

Võru Muusikakool: õppe- ja kasvatus-tegevusega seotud koolitöötajate esindaja Jaan Randvere, lastevanemate ja toetavate organisatsioonide esindajad Tiina Hallimäe, Aigar Pindmaa ja Kersti Kattai, õppurite esindaja Michelle Aurelia Jõgi ning Võru Vallavalitsuse esindaja Siiri Konksi. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Helga Ilves.

Võru Kunstikool: õppe- ja kasvatus-tegevusega seotud koolitöötajate esindaja Tanel Tolsting, lastevanemate ja toetavate organisatsioonide esindajad Ingrid Luik-Semevsky ja Marju Parv, õppurite esindaja Kertu Peelo ning Võru Vallavalitsuse esindaja Riina Laanelepp. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Inge Järvpõld.

Võru Spordikool: lastevanemate ja toetavate organisatsioonide esindajad Ahto Vink, Janno Koreinik, Eero Joonas ja Merike Kaver, õppe- ja kasvatus-tegevusega seotud koolitöötajate esindaja Asko Saarepuu, õppurite esindaja Raimond Vink ning Võru Vallavalitsuse esindaja Georg Ruuda. Linnavolikogu esindajaks on määratud Võru Linnavolikogu otsusega Anti Paap.

Linnavara otsustuskorras kasutusse andmine

OÜ Taristuhaldus kasutusse anti otsustuskorras garaaž (üldpindalaga 22,8 m²) asukohaga Jüri 54, Võru. Osahinguga sõlmitakse äriruumi üürileping.

Isikliku kasutusõiguse seadmine

F. R. Kreutzwaldi tänav kinnistu kohta anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks, määrati isikliku kasutusõiguse ala ja tingimused.

Projekteerimistingimuste kinnitamine

Kinnitati projekteerimistingimused Luha tn 42 kinnistu hoonestusala suurendamiseks kuni 10% ulatuses esialgsest lahendusest.

Korralduse muutmise

Lähtudes Võru Linnavalitsuse hallatavate asutuste juhtide ettepanekutest ja Võru Linnavalitsuse kulueelarvete eelarvesummade kasutamise täpsustamise vajadusest, otsustati muuta Võru Linnavalitsuse 20. jaanuari 2016 korralduse nr 13 „Võru linna 2016. aasta eelarve kulude alaeelarvete kehtestamine” lisasid.

Ürituse kooskõlastamine

SAle Võru Kannel anti nõusolek avaliku ürituse „Võru linna jõulupuu tulede süütamine” läbiviimiseks 27. novembril kella 16–17. Sõidukite liikluseks lubati sulgeda Võru Katariina kiriku esine parkla (kella 12–16.20), Jüri tänav (16.20 kuni rongkäigu läbimiseni) ja Kesklinna park (kella 16.30–17).

Võru Linnavolikogu istung 9. novembril

Audiitori määramine

Võru linna 2016.–2018. aasta konsolideeritud majandusaasta aruannete auditeerijaks määrati Audest Audiitorteenuste OÜ.

Detailplaneeringu kehtestamine

Kehtestati Räpina mnt 22, 22a, 22b, 22c kinnistute ja lähiala detailplaneering. 4,7 ha suurune ala asub Võru linnas Nõõrimaa asumis Räpina maantee ääres, hõlmates Võru linnale kuuluvat Räpina mnt 22 kinnistut ning kolme erakinnistut. Tegemist on äri- ja tootmispiirkonnaga.

Detailplaneeringuga korrigeeriti planeeringualal olevate kinnistute piire ja sihtotstarbeid, lähtudes olemasolevast maakasutusest, liiklusskeemist ja arendussoovidest. Planeeringualale on moodustatud kolm ühiskondlike ehitiste maa krunti, neli tootmis-maa krunti, kaks tootmis- ja ärimaa sihtotstarbega krunti ning üks transpordimaa krunt.

Planeeringulahendus muudab osalt Võru linna üldplaneeringut. Detailplaneeringu kehtestamise otsusega ja kehtestatud detailplaneeringuga on võimalik tutvuda Võru Linnavalitsuses tööajal (Jüri tn 11, 65620 Võru), Võru linna kodulehel www.voru.ee (alajaotuses ehitus ja planeerimine/Detail-

planeeringud).

Linnavarade võõrandamine

Linnavalitsusele anti luba võõrandada Võru linnas asuvad järgmised katastriüksused: Järve tn 37 (üldpindala 2843 m², sihtotstarve 100% elamumaa), Tööstuse tn 12 (üldpindala 1800 m², sihtotstarve 100% elamumaa), Tööstuse tn 14 (üldpindala 1870 m², sihtotstarve 100% elamumaa) ja Tööstuse tn 16 (üldpindala 2445 m², sihtotstarve 100% elamumaa).

Võru Linnavolikogu ajutise komisjoni moodustamine ja selle koosseisu kinnitamine

Otsustati alustada Võru linna kooleelsete lasteasutuste õpetajate volitatud esindajatega läbirääkimisi õpetajate töötasu alammäära üle 2017. eelarveaastaks ning moodustada selleks Võru Linnavolikogu ajutine läbirääkimiste komisjon.

Komisjoni esimeheks valiti saalajasel hääletusel Tõnu Jõgi ning aseesimeheks Ene Liivamägi. Komisjoni liikmeteks kinnitati Anti Allas, Sixten Sild, Helga Ilves, Kersti Kõosaar, Peep Poltimäe ja Kerstin Tammjärv.

ENAMPAKKUMISE TEATED

Võru Linnavalitsus korraldab kirjaliku enampakkumise korteriomandi aadressiga **Petseri tn 4-14** Võrus (registriosa nr 1916941, katastritunnus 91901:004:0480, **üldpind 21,0 m²**, sihtotstarve 100% elamumaa) võõrandamiseks.

Petseri 4 on puuküttega maja, vajab renoveerimist, puudub korteriühistu. Korter 14 paikneb teisel korrusel ja koosneb ühest toast/kööginurgast. Kuivkäimla välikoridoris. Korteris puudub vesi ja kanalisatsioon (hoovis kaev).

Enampakkumise **alghind 1500 eurot**.

Enampakkumise esitamise tingimused:

Kirjalik pakkumus peab olema esitatud kinnises märgusõna „**LINNAVARA MÜÜK**” kandvas ümbrikus hiljemalt **6.12.2016 kell 10** Võru Linnavalitsuse infosaali Jüri tn 11, 65620 Võru. Pakkumiste avamine 6.12.2016 kell 10.10 Võru Linnavolikogu saalis.

Enampakkumise **osalustasu 30** (kolmkümmend) eurot ja **tagatisraha 150** (üks sada viiskümmend) eurot peab olema enne pakkumuse esitamist kantud Võru Linnavalitsuse arvelduskonto EE891010402007003009 SEB või EE682200221013390065 Swedbank.

Täpsem info enampakkumise kohta www.voru.ee või www.kv.ee ning tel 785 0946 või eve.saaremagi@voru.ee.

Võru Linnavalitsus korraldab kirjaliku enampakkumise järgmiste katastriüksuste ja kinnistute võõrandamiseks:

1. aadressiga **Tööstuse tn 12**, Võru (registriosa nr 3026441, katastritunnus 91901:001:0209, **üldpindala 1800 m²**, sihtotstarve 100% elamumaa), **alghind 10 000 eurot**;

2. aadressiga **Tööstuse tn 14**, Võru (registriosa nr 3026441, katastritunnus 91901:001:0211, **üldpindala 1870 m²**, sihtotstarve 100% elamumaa) **alghind 10 378 eurot**;

3. aadressiga **Tööstuse tn 16**, Võru (registriosa nr 3026441, katastritunnus 91901:001:0213, **üldpindala 2445 m²**, sihtotstarve 100% elamumaa), **alghind 16 569 eurot**;

4. aadressiga **Järve tn 37**, Võru (registriosa nr 125341, katastritunnus 91901:001:0197, **üldpindala 2843 m²**, sihtotstarve 100% elamumaa), **alghind 11 372 eurot**;

5. aadressiga **Männiku 39**, Võru (registriosa nr 2564441, katastritunnus 91901:014:0051, **üldpindala 5754 m²**, sihtotstarve 100% ärimaa), **alghind 49 000 eurot**.

Pakkumiste esitamise **tähtaeg: 15.12.2016 kell 11** Võru Linnavalitsuse infosaali.

Täpsemat infot enampakkumise, osalustasu ja tagatisraha tasumise kohta loe www.voru.ee või www.kv.ee või küsi eve.saaremagi@voru.ee, või tel 785 0649, 5770 4420.

TASUB TEADA

Ainult puhas keskküttesüsteem tagab väikesed soojaarved

Sel sügisel korraldas Võru Linnavalitsus koostöös Eesti Korterühistute Liiduga tasuta koolituste sarja, kus räägiti korteriühistute juhtidele ja teistele huvilistele kortermaju puudutavatest probleemidest ja ettevõtmistest, sealhulgas ehituseadustikust ja Riigikohtu lahenditest korteriühistute asjus, samuti ühistute majandustegevuse korraldamisest ning ühistute remondi kava koostamisest. Läänud nädalal toimunud koolituse üheks teemaks oli ka keskküttesüsteemide korrashoid, millest rääkis **Bauer Vee-technika OÜ Lõuna-Eesti juht Ilmar Sild**.

Kui kaua keskküttesüsteemid kestavad?

Kui uurida lähemalt Eestis töötavaid keskküttesüsteeme, võime täheldada, et vanemad neist on 80aastased. See tähendab, et sisuliselt inimese eluea. Tallinas ja Tartus, samuti teistes linnades ja asulates on toimivaid keskküttesüsteeme, mis on ehitatud esimese Eesti Vabariigi ajal. Mis on siis põhjus, et juba 25–30 aasta vanused keskküttesüsteemid on amortiseerunud ja nõuavad väljavahetamist. Üle 80% keskküttesüsteemidest vahetatakse välja sellepärast, et torud on ummistunud. Ainult väike protsent torustikust vahetatakse välja seoses läbiroostetamisega. Siit ka tõdemus, et noor inimene, elades korrusmajas, jõuab oma eluajal keskküttesüsteemi uuendada halve-

Oma majas vahetab Ilmar Sild keskkütte püsiläbipesuseadme filtrit paaril korral aastas. See on ka ainuke, pealegi lihtne töö, mida on vaja seadme hooldamiseks teha.

mal juhul kolm korda. Kuna 85 korteriga korrusmaja keskküttesüsteemi väljavahetamine võib maksta ligi 80 000 eurot, on tegu väga suurte summadega. Tulebki välja, et elanik tegeleb kogu aeg renoveerimislaenu maksimisega. Siit ka järeldus: mida paremini keskküttesüsteeme hooldame, seda kauem need kestavad.

Mis probleemid võivad keskküttesüsteemides tek-

kida?

Põhjusi, miks keskküttesüsteemid korrast ära lähevad, on mitu. Kõige tavalisem on ajapikku tekkinud ummistused. Torud lähevad lihtsalt umbe ja soojus ei jõua kohale. Selles on paljusküüdi tarbijad ise. On ka praegu korrusmaju, kus lastakse suveks vesi välja ja arvatakse, et niiviisi roostetavad torustikud vähem. On maju, kus lekkes keskküttesüsteemist on nii suured, et

ööpäevas tuleb lisada mitu tonni vett. Suveks pannakse seisma kõik pumbad ja lülitatakse keskküttesüsteem välja. Sellest ka igasügisene suur avariide arv. Terve suve seisnud pumbad on kinni paagatanud ja põlevad käivitamisel läbi. Soojusvahetitesse on tekkinud sade. Mitme kuu vältel on torustikesse tekkinud õhukotid, millest on raske lahti saada. Kuidas on üldse võimalik hoida keskküttesüsteemi tasakaalus, kui torustik on sadet täis!? Nii mitmelgi korrusmajas tasakaalustatakse kütteperioodi jooksul keskküttesüsteemi mitu korda. Tasakaalustamise jaoks raha on, aga selleks, et süsteem puhas hoida, raha pole...

Kui rääkida kortermajade ühistute juhatustega, siis üsna sageli öeldakse, et korralikult saavad nad keskküttesüsteemi tööle alles kevadeks, vahetult enne kütteperioodi lõppu.

Üks suuremaid probleeme, mis küttesüsteemides tekib, on elektrokeemiline korrosioon, ja seda just viimastel aastakümnetel, kui küttesüsteemide ehitusel kasutatakse väga palju erinevast metallist materjale. Elektrokeemiline korrosioon tekib küttesüsteemis metallide omavahelisel reageerimisel, kui need puutuvad kokku süsteemis ringleva veega. Tekib must kleepuv sade, mis ladestub torustikku, radiaatoritesse ja soojusvahetitesse ning ummistab ka termoregulaatorid. Kõik see toob kaasa küttekulu-

de märgatava suurenemise, sest teadaolevalt suurendab ühemillimeetrine sademekiht küttekulusid kuni 10%. Analoogne elektrokeemiline korrosioon tekib kõigis vedelike kontuurides. Pole vahet, kas on tegu kütte-, jahutus- või ventilatsioonisüsteemiga.

Sageli minnakse liiga kergelt seda teed, et vahetatakse välja kogu majasisene torustik, arvates, et nüüd on asi igaveseks korras. Kui ei hoolda, läheb uus torustik samamoodi sadet täis ja ummistub.

Kuidas sellist olukorda lahendada?

Keskküttesüsteemid tuleb hoida puhtad! Torustike läbipesuks on aastakümnete jooksul mõeldud välja igasuguseid lahendusi: kasutatakse kompressoriga läbipesu, hüdrolooke ja mis veel eriti hull, keemilist – happetega läbipesu. Kuna olen mitme aastakümne vältel selliste probleemidega vahetult kokku puutunud, pean happetega läbipesu küll väga äärmuslikuks meetodiks. Kui keegi on küsinud, kuidas ma suhtun happetega läbipesusse, olen tavaliselt vastanud küsimusele küsimusega: kas te pärast grilliõhtut pesete hambaid happetega, saate ju korraks kõik ilusasti puhataks?!

Missugune meetod tagab torustike parima korrashoiu?

Parim meetod torustike korrashoiuks on kemikaali-

vaba püsiläbipesuseadme kasutamine. Kui torudest kas või natukenegi vett läbi voolab ning torustik ja radiaatorid pole läbi roostetanud, siis on keskküttesüsteemi väljavahetamisest kümneid kordi odavam ning keskkonnasõbralikum meetod elektromagnet-veetötlusseadme ehk nn Baueritehnoloogia kasutus. Selle tulemusel ei sadestu mineraalid enam torudesse, soojusvahetitesse ega muudele veega kokku puutuvatele pindadele. Varem tekkinud sade pehmeneb järk-järgult ning eraldub aegamisi pinnalt. Sadestis eemaldatakse süsteemist spetsiaalse filtri abiga.

Baueri elektromagnet-veetötlusseadmete kasutamine pikendab torustike ja kodumasinat eluiga kaks-kolm korda. Seadme töö põhineb elektromagnetvälja omadusel mõjutada vees lahustunud mineraale, takistades torustikus katlakivi ladestumist, bakterite arengut ja korrosiooni. Kaob ära vajadus iga aasta süsteem läbi pesta. Keskküttesüsteem püsib tasakaalus ja töötab nii, nagu ta on projekteeritud. Rikked ja probleemid kaovad.

Baueri püsiläbipesuseadme kasutamine tähendab elanike jaoks otsest rahalist säästu, kuna küttesüsteemi energiakadu on viidud minimaalseks.

Täpsem info tel 5911 1548, Ilmar.sild@bauer.ee või www.bauer.ee

Mida tasub teada torude külmumise kohta

Saabunud külmad ilmad võivad kaasa tuua ebameeldiva üllatuse – veetorustiku külmumise.

Kõige ohtlikum periood, mil tuleks torude külmumisele erilist tähelepanu pöörata, on just ilma muutumise aeg, kui pikemat aega olnud külmadele järgneb õhutemperatuuri tõus (maapinnale tekib sulanud lumest veekiht, mis võib maapinna külmumise piiri veelgi alandada).

Veetorud on üldjuhul metallist või plastist. Kui toru külmub, on jäätunud vee maht suurem ning paisudes võib torustik lõhki külmuda. Plasttoru on üldjuhul elastsem ja vee külmumise korral annab veidi järele. Seetõttu on plasttoru lõhkemise oht väiksem, kuid korduval läbikülmumisel võib ta siiski puruneda.

Ehitusnormide kohaselt tuleb veetoru paigaldada allapoole maapinna külmumise piiri. Kui see ei ole tehniliselt võimalik, tuleb kasutada torude lisasoojustamist kas torustiku isoleerimise või küttegaabli paigaldamisega. Kindlasti tuleb silmas pidada ka veetoru majja sisenemise asukohta. Tuleb

ette, et väljaspool hoonet asuv toru ehitatakse vastavalt ehitusnormile, kuid veetorusisend paigaldatakse näiteks vaid 80 cm sügavusele. Sellisel juhul on oht, et kärelda külmaga tekib just sisendi (vundamendi) juurde n-õ külmasild ning vesi torustikus külmub. Lihtsaim ja ökonoomsem meetod külmasilda vältida on kasutada küttegaablit või katta veetoru EPS-isolatsioonikooriku või mineraalvillast soojustusega (isolatsioon peab olema niiskuse eest kaitstud, sest muidu võib soojustuse efektiivsus märgatavalt väheneda). Samuti ähvardab suurem külmumisoht torustikke, mis ristuvad või paiknevad teeradade või sissesõiduteede

all. Esmane soovitus on vältida teine liikumistrajektor. Kui seda pole võimalik teha, siis saab paigaldada ristumiskohtadele spetsiaalsed matid.

Paljude hoonetes asuvate veetorude külmumine saab alguse veemõõdu-sõlmedest, kus külmaperioodil langeb õhutemperatuur alla 0 kraadi. Olukorra lahendamiseks see, kui veemõõdu-sõlme juurde paigaldataks ajutine küttega, mis hoiab temperatuuri üle 0 kraadi. Kuna üldjuhul on veemõõdu-sõlm keldris, siis aitaks ka keldri akende ja uste soojustamine. Vundamendi läbiviik või mõni muu toru majja sisenemise koht ongi kõige ohtlikumad kohad. Tavaliselt on külmasildade

tekkimise põhjuseks soojustamata vundament ja kütamata või vähe kütetud ruum. Liiga madala õhutemperatuuri korral võib veearvesti veemõõdu-sõlmes külmuda. Üldjuhul tunneb külmunud veearvesti ära purunenud klaasi või klaasi alla tekkinud vee järgi, pärast mida lakkab arvesti töötamast. **Vee-ettevõtte tuleb meelde, et veearvesti külmumisel tuleb kliendil hüvitada veemõõdu-sõlmes asuv veearvesti koos paigaldamiskuludega. Kaugloetavate arvestite puhul ulatub kulu suurus kuni 100 euroni.**

Suvelates või hoonetes, mida iga päev ei köeta, tuleks vesi ajutiselt sulgeda ja torustik veest tühjaks lasta. Vee sulgemist liitumispunkti saab tellida ASi Võru Vesi avariitelefoni 515 0315.

Üheks abinõuks veetoru külmumise vastu on veekraan nirisema jätta, sest liikuv vesi ei külm. Seda abinõud võiks kasutada siiski mõistlikkuse piires. Vahel ainuüksi sellest ei piisa, kuna nirisemine vaid pikendab külmumisperioodi.

Juhul kui teil kinnistusene veetorustik siiski ära külmub, soovime abi saa-

miseks pöörduda ASi Võru Vesi või teiste torutöid tegevate ettevõtete poole.

ASi Võru Vesi avariitelefoni on 515 0315.

Eesti Vee-ettevõtete Liit soovib, kuidas käepäraste vahenditega torustiku külmakahjusid vältida:

- Hoonetes ja eriti keldrites tuleks veenduda, et talvekülm ei pääse torustikule ligi. Torude ja akende soojustamiseks sobivad käepärased vahendid nagu vanad riided, ajalehed, vill, penoplast jm.

- Kui sõidutee ja torustik hoovis ristuvad, tuleks valida teine liikumistrajektor. Kui see ei ole võimalik, saab ristumiskohadele paigaldada spetsiaalsed matid.

- Kui spetsialist avastab, et toru on paigast nihkunud, roostetanud või lekib, on koos parandustöödega soovitatav paigaldada kogu torustik sügavamale, kus külm ligi ei pääse. Joogivee plasttorule on tänapäeval võimalik paigaldada ka spetsiaalne küttegaabel.

- Kui veearvesti asub kaevus, tuleks talveks soojustada kaevukaas. Selleks sobib näiteks 100 mm penoplast, millest tuleb lõigata kaevukaanesuurune kate ja asetada see kaane alla.

- Katkise veearvesti tunneb ära purunenud klaasi või selle alla tekkinud vee järgi, millest tuleb teatada kohalikku vee-ettevõttesse.

- Viimane võimalus on jätta veekraan ööseks õige pisut nirisema, kuna voolav vesi ei jäätu.

- Kindlasti ei tohi hakata jäätunud veetoru ise lahtise leegi-ga sulatama! Abi saamiseks tuleb pöörduda kas oma vee-ettevõtte või torutööde teenust pakkuva eraettevõtte poole, kellel on olemas sulatamiseks mõeldud riistvara. Näiteks plasttorude lahtisulamiseks on olemas spetsiaalsed aurutid ning metalltorude jaoks elektrilised seadmed.

ARENDUSEGEVUS

Uued istepingid Võru linnapildis

Oktoobri lõpus paigaldati Võru linna tänavatele kümme uut istepinki. Istepinkide asukohtade määramisel lähtuti linlaste arvamusest.

Varem on linnavalitsuse poole pöördutud murega, et linnas võiks olla rohkem istumisvõimalusi. Aasta alguses kutsus linnavalitsus linlasi üles avaldama arvamust, kuhu oleks pinke vaja. Laekus palju asjalikke ja põhjendatud ettepanekuid, millega arvestati.

Linnapea Anti Allas ütles, et see on üks näide linlaste kaasamise põhimõttest. „Võrus ei ole küll välja kuulutatud kaasava eelarve kampaaniat, aga see ei tähenda, et me linna juhtimisel ja eelarve koostamisel linnakodanike soovidest ei lähtuks,” lausub ta.

Linnapea hinnangul on pinkide paigaldamine eelkõige oluline eakate jaoks. „Võru ei ole väga suur linn, kuid vahemaad on jalgsi liikudes, eriti eakamatele lin-

lastele, siiski pikad. Nüüd on tagatud paremad võimalused vajadusel jalga puhata,” kommenteeris Allas.

Uued pingid paigaldati Tallinna maanteele (Abrise juurde), Fr. R. Kreutzwaldi tänav 27, Kooli tänavale, Pikale tänavale, Vabaduse tänavale, Jüri ja Petseri tänavanurgale, Kalevi bussipeatusse (suund linna), Vilja tänav Postimaja peatusse ning kaks pinki Luha tänavale uude Kaubamaja bussipeatusse.

Ühe pingi maksumus oli 371 eurot, kümme pinki maksis kokku 3710 eurot.

Järgmisel aastal on plaanis paigaldada linna vähemalt 14 pinki seoses linna läbiva kergliiklustee väljaehitamisega. Siis jõuavad pingid ka Koreli oja kaldale, mille kohta tuli ka tänavu mitu ettepanekut. Uued ettepanekud on endiselt oodatud.

Marianne Mett, avalike suhete spetsialist

Istepink Kalevi bussipeatuses.

Hetk linnavalitsuse, Võrumaa Puuetega Inimeste Koja ja MTÜ Ligipääsetavuse Foorum esindajate arutelult.

Võru linnas kaardistati puudega inimeste hoonetesse pääsetavust

Tänavu suvel kaardistati Võru linnas erivajadustega inimeste ligipääsetavust ühiskondlikele hoonetele ja teenusepakkujatele.

Kaardistustööd tegid Võrumaa Puuetega Inimeste Koja tegevjuht Väino Marjak ning kogenud kaardistaja ja ratastoolikasutaja Villu Urban MTÜst Ligipääsetavuse Foorum.

Üheskoos külastati 35 Võru linna hoonet, mille kohta kanti andmed ligipääsuportaali www.liikumisvabadus.invainfo.ee.

Väino Marjak ütles, et Võru linna hoonete ligipääsetavuse kaardistamine on päevakorral olnud juba kümnekond aastat. „Alguses kirjutasin projek-

te kohaliku omaalgatuse programmi, kust rahastust asja läbiviimiseks ei saanud. Lähemalt uurides selgus, et peaksin kohaliku omavalitsuse poole pöörduma. Käisin omavalitsuse juhtide jutul, noogutati ja sinna see asi jäi. Ma ei jätnud jonni ning siinkohal pean tänama linnapea Anti Allast, kes lõpuks asja nii kaugele viis, et raha leiti ja sain asja edasi organiseerima hakata,” selgitas kohaliku invaühingu juht kaardistamise tausta.

Oktoobris toimus linnavalitsuse, Võrumaa Puuetega Inimeste Koja ja MTÜ Ligipääsetavuse Foorum esindajate kohtumine, kus asjaosalised tutvustasid lähemalt kaardistamise prot-

sessi ja andsid ülevaate saadud tulemustest.

Hoonete hindamisel lähtuti liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste vajadustest.

Tööde käigus hinnati hoonete sissepääse ja ligipääsuteid, hoonete asukohta, parkimisvõimalusi hoonete läheduses, hoonete korruseid ja liikumisvõimalusi nendes, invatualette ja lifte.

MTÜ esindajate sõnul tuvastati üksjagu puudusi. Puudega inimestele ruumide ja hoonete kohandamisel ei osata tihti peale paljudele olulistele detailidele tähelepanu pöörata, näiteks on invatualettides peegel liiga kõrgele paigutatud, hoo-

netesse viivad kaldteed on järsud, treppidel puuduvad käetoed, uksed avanevad raskesti jne. MTÜ esindajad juhtisid tähelepanu, et selliste ebakõlade vältimiseks on soovitatav ehitusprojektid nendega kooskõlastada.

Abilinnapea Sixten Sild ütles, et kohtumiselt saadi palju häid nõuandeid ja tähelepanekuid ning tööd jätkatakse selle nimel, et Võru linnas oleks kõigil mugav liigelda. „Võru linnavalitsus hindab tehtud tööd kõrgelt ning ühiselt otsustati, et edaspidi lastakse linna ehitusprojektid ligipääsetavuse ekspertidel üle vaadata,” lausub abilinnapea.

Marianne Mett, avalike suhete spetsialist

TERVISHOID

Lõuna-Eesti Haigla avas magnetresonantstomograafia (MRT) kabineti ja renoveeritud taastusravikeskuse

Tänavu 8. novembril avas Lõuna-Eesti Haigla pidulikult uue magnetresonantstomograafia (MRT) kabineti ja renoveeritud taastusravikeskuse. Uue MRT-seadmega on uuringuid tehtud juba alates oktoobrist. MRTga on võimalik uurida erinevaid kehaosi ja organsüsteeme alates peaajust ning lõpetades liigestega. Ostetud seade on keskmise tugevusega magnetväljaga (1,5 tesla). Tegu on praegu Eestis kõige nüüdisaegsema mudeliga.

Lõuna-Eesti Haiglasse uue MRT-seadme soetamisega avaneb Kagu-Eesti elanikele kodulähedasem ja kiirem võimalus uuringule pääseda. Koostöös Tartu Ülikooli Kliinikumiga on

võimalik teha uuringuid ka kliinikumi patsientidele, mis lühendab ooteaegu Tartus. Uuringute tegemise võimalust pakutakse nii naaberhaiglatele kui ka teistele koostööpartneritele.

Uuenenud taastusravikeskuses on ambulatoorsed vastuvõttud, liikumisravi, füüsikaline ravi. Täielikult on välja vahetatud sisustus ja aparatuur: füüsilise ravi seadmed, trenaažöörid. Keskkuses on nüüd olemas ka soolakamber, mis aitab kaasa hingamisteede haiguste ravile. Esialgu on osakond lahti tööpäeviti kella 8–18. Endiselt pakutakse vesivõimlemis-, massaaži-, kinesioteipimis- ja füsioterapeuditeenust.

Investeeringu suurus on ligi 1 500 000 eurot. Sellest kaks kolmandikku moodustab MRT maksumus.

Lisainfo: Ave Abel,
tel 786 8501,
e-post ave.abel@leh.ee.

*Ave Abel,
Lõuna-Eesti Haigla ASi
kommunikatsioonijuht*

Magnetresonantstomograaf.
Foto: haigla album

ARENDUSTEGEVUS

Koostöös loome kogukondadele kasvutingimusi

Praegu on Eesti ühiskonnas käimas mitu olulist protsessi, mis mõjutavad meie tulevikku üsna palju – piire, teenuseid, kodukohaid, teeti jne. Kõige selle keskel muutuvad üha tähtsamaks kogukonnad ja nende hääle kuuldavaks tegemine, sest kogukond on see, mis ei muutu. See jääb ikka inimestele kõige lähemale ning selle häälekandja roll tähtsustub enam igapäevaelu korraldusega seotud küsimustes.

MTÜ Navi Külaselts koostöös SAGA Võrumaa Arenguagentuur ja Looma OÜga viivad ellu LEADER-meetmest rahastatud projekti „Kogukonna kasvulava“, milles keskendutakse just kohalike inimeste ja kogukondade ärgitamisele ning toimumate muutuste keerises oma koha leidmisele. Kahe aasta jooksul ellu viidavate tegevuste kaudu püüame julgustada ja toetada juba tegutsevaid ühendusi ning soodustada ka uute algatuste teket.

Mõte ühendada jõud ja luua Võrumaa aktiivsetele kodanikele ja ühendustele võimalusi uusi kogemusi omandada ja õppida sündis mittetulundusühenduste nõustaja Evelyn Tõniste, koolitaja Kadri Kõivu ja külaelust eestvedaja Mai Timmi omavahelisest arutelust. „Kogukonna kasvulava“ projekti suurim väärtus on kogukondadele suunatus.

On väga oluline keskenduda inimestele, pakkudes neile uusi kogemusi ja võimalusi. Toetustega võib küll ehitada ilusaid hooneid, aga sisu neisse loovad ikkagi aktiivsed eestvedajad, keda selle projekti tegevustesse kaasatakse,” kommenteeris ideed Võrumaa Partnerluskogu tegevjuht Kerli Kanger.

Projekti raames toimuvad kahe aasta jooksul õpirännakud, õpitoad, mõttekojad ja koolitused. Veel korraldatakse 2017. aasta novembris vabariiklike ühenduste mess.

Esimene õpperännak toimus Sibulastele, ent kaks retke on veel ees ootamas. Õpirännakud on hea võimalus oma silmaga näha ja kõrvaga kuulda, kuidas algatused on sündinud ning mida nende eestvõtjate igapäevases toimetamisest õppida on.

Juba detsembris alustame mõttekodade sarja. Mõttekojad on inspireerivad kohtumispaigad arvamusi liidritega: saab kuulata külaliste mõtteid ning ka ise kaasa rääkida. Esimese mõttekoja teemaks on laiemas pildis julgeolek – see, kuidas julgeolek laias maailmas mõjutab meid siin ja kuidas hoolimine oma kogukonnas võib mõjutada julgeolekut laiemalt. Teemal „Hoolimine kui julgeolekugarantii?“ tulevad arutlema Marina Kaljurand ja Liina Kersna.

Uuel aastal käivitub õpi-

tubade sari. Õpitubades saavad ühenduste juhatused ja meeskonnad tegelda oma küla arengusuundade ja projektiideede väljatöötamisega. Sageli juhtub nii, et vabatahtliku tööna tehtav ei ole kuigi pikalt ette planeeritud. Ikka toimetatakse väljakujunenud rada pidi ja tulevikuvaate üle arutlemine lükkatakse hetke, mil „on rohkem aega“. Õpitubadega loome ühendustele aja ja koha, kus koos kogunud koolitajatega oma ühenduse tulevikusuundadega tegelda. Õpitubades pakutakse praktilisi nõuandeid ja reaalseid tulemusi. Lisaks õpitubadele leiab meie tegevuste seast ühenduste finantssuutlikkuse tõstmiseks mõeldud koolitusi.

„Kogukonna kasvulava“ on, nagu nimigi ütleb, suunatud kogukondadele, et nad saaksid muutuvates tingimustes kasvada ja areneda. Olenemata sellest, millises etapis oma algatuse, ühendusega hetkel ollakse. Projekti tegevustega püüame kasvu igati toetada ja soodustada, et teadmised, oskused ja väärt kogemused meie Võrumaa kogukondade jaoks parimal võimalikul viisil tööle panna ning aidata kaasa kogukondade kujunemisele heaks partneriks muutuvale Eesti kaardil.

Mai Timmi,
projektijuht

ARVAMUSI

„Kogukonna kasvulava“ suurimaks väärtuseks on mitmekülgne – omavahel seotud teemad ja formaadid moodustavad terviku, mis annab võimaluse nii ennast isiksuseks arendada kui ka kogukonnana kasvada.

Evelyn Tõniste, mittetulundusühenduste nõustaja

Kui juba oled seotud kodanikualgatusliku ettevõtmisega, siis varem või hiljem jõuad punkti, kui tekib igasuguseid küsimusi: kas, kellega, kuidas ja kuhu edasi minna? Kogukonna kasvulava programmis on tegevused, mis võimaldavad aja maha võtta, tekkinud küsimustele vastuseid leida, uut jõudu koguda. Ja kui sa ei ole veel „organiseerunud“, kuid tunned, et kauem ei taha kõrvaltvaataja olla, siis kasvulava on koht, kust leida mõttekaaslast, kellega koos midagi korda saata.

Kadri Kõivu, koolitaja

1 SOOVITUS

Maksu- ja Tolliameti soovitusel internetikaubamajast tellijale

Üha enam on levinud kaupade tellimine välismaistest e-kaubamajadest. Tellimiste tippaeg jääb tavaliselt sügisse, et pakk jõuludeks ikka kohale jõuaks.

Et saadetiste deklarimine ja impordimaksude tasumine ei tuleks üllatuseks ega rikuks jõulurõõmu, anname siinkohal mõned selgitused.

Kui tellite kauba Euroopa Liidu territooriumil asuvast e-kaubamajast, siis tollideklaratsiooni esitama ei pea, samuti ei ole vaja tasuda impordimaksu. Siiski tuleb arvestada, et näiteks

alkoholi- ja tubakatooteid on võimalik tellida vaid maksuesindaja olemasolul ja teatud kaupade, näiteks ravimite ja suitsuvabad tubakatooteid (huule-, nuusk- ja närimistubakas) tellimine on keelatud.

Tavakauba tellimisel väljastpoolt Euroopa Liitu tekib deklaratsioon ja maksude tasumise nõue siis, kui kaupade väärtus saadetises on rohkem kui **22 eurot**. Nimetatud maksuvaba piirmäär ei kehti parfüümide ja lõhnavee. Nende tellimisel tuleb ka väiksemate summade korral esitada tollidekla-

ratsioon.

Kui kaupade väärtus saadetises on **22–150 eurot**, tuleb tasuda käibemaks **20%**. Kui kaupade väärtus on **rohkem kui 150 eurot**, maksustatakse kaup lisaks käibemaksule ka tollimaksuga, mille määr sõltub konkreetsest kaubast.

Kui olete kauba tellimisel tasunud ka transpordi eest, siis maksustatakse kogusumma (kauba hind koos transpordi maksumusega).

Mõningate kaupade tellimine on keelatud või seotud piirangutega. Ei tohi tellida ravimeid, huule-,

nuusk- ja närimistubakat, liha- ja piimatooteid, narkootilisi ja psühhotroopseid aineid, relvi ja relvaosi jne.

Lisaks tuleb internetikaubamajast tellides alati arvestada mõningase riskiga, sest kaup võib olla võltsitud või ebakvaliteetne, samuti ei pruugi Aasia turule mõeldud elektroonikatooteid vastata Euroopa Liidus kehtestatud nõuetele.

Kauba saatmisel väljapoole Euroopa Liitu ekspordimaks kehtestatud ei ole ja **alla 1000 euro** väärtusega kauba korral ekspordideklaratsiooni tegema ei

pea.

Kui saadate tellitud kauba tagasi eesmärgiga see teise kauba vastu (näiteks rõivaste suurusnumbri muutmise tõttu) vahetada või tagastate kauba lõplikult (näiteks kaup ei vastanud ootustele), on soovitatav ekspordideklaratsioon teha, hoolimata sellest, et kauba väärtus on alla 1000 euro. Ekspordideklaratsiooni tegemine kaupade tagasisaatmisel lihtsustab tollimaksude tagasitaotlemist.

Kõik keelud ja piirangud kaupade sisse- ja väljaveol olenevad nii lähteriigi, siht-

riigi kui ka postiveo eeskirjadest.

Täpsema teabe saamiseks on soovitatav enne kauba tellimist tutvuda Maksu- ja Tolliameti kodulehel oleva infoga või võtta meiega ühendust tolliinfo telefonil (880 0814) või e-kirja teel (tollinfo@emta.ee).

Postiveoeeskirju aitavad selgitada posti- ja kullerfirmad.

Tiina Kivi,
Tartu teenindusbüroo
juhtivkonsultant

Ürituste kalender:

3. detsembril 2016 mõttekoda Marina Kaljuranna ja Liina Kersnaga teemal „Hoolimine kui julgeolekugarantii?“ (Navi seltsimaja).

9. veebruaril 2017 finantsplaneerimise koolitus.

20. veebruaril 2017 mõttekoda Alar Tamminguga teemal „Majandukriisid minevikus, olevikus ja tulevikus“ (Antsla jahikeskus).

27. veebruaril 2017 arengusuundade kavandamise õpituba.

8. märtsil 2017 projektikirjutamise õpituba.

Täpsemat infot ürituste kohta leiate: kasvulava.wordpress.com ja Facebooki lehelt „Kogukonna kasvulava“.

KOGUKONNA KASVULAVA

03. detsembril kell 16.00 Navi seltsimajas

MÕTTEKODA

HOOLIMINE KUI JULGEOLEKUGARANTII!?

Küsimustele aitab vastust leida
Marina Kaljurand
Liina Kersna
Kaasa mõtlema ja arutama kutsub

KAS JULGEOLEK MAAILMA MASTAABIS MÕJUTAB TURVATUNNET MEIE KOGUKONNAS?

AGA KAS HOOLIMINE OMA KOGUKONNAST, AITAB KAASA JULGEOLEKULE MAAILMAS?

MTÜ Navi Külaselts koostöös Võrumaa Arenguagentuur SA ja Looma OÜ.

TÄPSEM INFO REGISTREERIMISE KOHTA kasvulava.wordpress.com

Võrumaa Partnerluskogu
LEADER

KUUPILDIS

Võru Muusikakooli juubelil jagati tunnustust

Hetk Võru Muusikakooli 60 aasta juubeli kontsertaktuselt.

Linnapea vapimärgi pälvinud Heino Vildo.

29. oktoobril kultuurimajas Kannel toimunud Võru Muusikakooli 60 aasta juubeli kontsertaktusel jagasid Võru linnajuhid eesotsas linnapea Anti Allasega kooli teenekamatele õpetajatele tunnustus- ja tänukirju ning andsid üle linnapea vapimärgi. Võru linnapea vapimärgi pälvis kohaliku kultuurielu aktiivne edendaja, puhkpilliorkestri traditsioonide jätkaja ning suurepärase muusikapedagoog Heino Vildo. Linnapea tunnustuskirja teenisid Nadežda Sergejeva pikaajalise tööpanuse eest klaveriõpetaja ja kontsertmeistrina, samuti uute klaverimängutraditsioonide loomise eest ning Tiiu Koit 40 aasta pikkuse klaveriõpetaja ja kontsertmeistri töö ning silmapaistva õpilaste juhendamise eest. Merike Kapp pälvis Võru Linnavalitsuse tänukirja 55 tööaasta jooksul klaveriõpetaja ja kontsertmeistrina kooli traditsioonide au sees hoidmise ning tipp-pianistide koolitamise eest.

Hiina noortele oli siin nähtu, kuuldu ja kogetu põnev ja meeliterutav.

Päev tulvil külalisi

7. novembril käis linnavalitsuses palju külalisi. Ennelõunal võõrustati noorte delegatsiooni kaugelt Hongkongist ning pärastlõunal Võru Kesklinna Kooli 4.c klassi õpilasi.

Hiina noortele anti ülevaade Võru linnast, planeerimistegevustest ja hariduskorraldusest. Veel tulid jutuks sinne liikluskultuur, ettevõtlus, kohaliku maksud.

Kesklinna kooli õpilastele tutvustati linnavalitsuse hoonet ja igapäevatööd. Kõik, kes soovisid, said panna kaela linnapea ametiketi ning istuda ka ametitoolil, samuti said lapsed linnapeale küsimusi esitada.

Võru Kesklinna Kooli 4c klassi õpilased linnapeaga ühispildil, mida nad nii väga lehes näha soovisid.

Pildil (vasakult) Anu Koop ja Liis Kikas.

Uue-Antslas tunnustati Võrumaa tublisid noori ja noortejuhte

11. novembril tunnustati Uue-Antsla rahvamajas noorsootöö nädala raames Võrumaa tublisid noori ja noortejuhte. Võru linnast pälvisid tunnustuse Võru Gümnaasiumi 12. klassi õpilane Liis Kikas aktiivse ja silmapaistva osalemise eest Võrumaa noorte tegevustes, Võru Kesklinna Kooli huvijuht Anu Koop tänuväärse ja silmapaistva panuse eest Võrumaa huvitegevusse ning Võru Kesklinna Kooli sotsiaalpedagoog Minni Aia panuse eest Võrumaa noorsootöö mitmekesisemaks ja põnevamaks muutmisel. Palju õnne!

Lauatenniselaud Kesklinna pargis

20. oktoobril paigaldati Kesklinna pargi laste mänguväljaku lähedusse lauatenniselaud (pildil), mis ootab kõiki huvilisi lauatennist mängima ja sportlikult aega veetma. Mängimiseks vajalik varustus (pall ja reket) tuleb endal kaasa võtta.

KUU PILDIS

Piltidel: hetked nii noori kui ka otsustajaid haaranud aruteludest.

Võrumaa osaluskohvik 2016

Sadakond aktiivset Võrumaa noort ja otsustajat arutles 3. novembril Võrus toimunud noorte osaluskohvikus järgmistel teemadel:

- „Kui sind pole suhtlusvõrgustikes – kas sind pole siis olemas?” – Mis on sotsiaalmeedia plussid ja mi-

nused?

- „Kas (ja kuidas) anda õpetajatele tagasisidet nende õpetamise kohta?”

- „Lihtsuses peitub võlu! Kas alati?” – Kuidas ja kas üldse saab noor mõnuaine tarvitamist vältida? Kuidas aidata vaimse tervise

probleemide all kannatavat noort?

- „Vastutus magamata öödel” – Kuidas ja kas üldse saab noor hoiduda ühiskonna survest?

- „Haldusreform – kas võluviits Eesti (noorte) elu edendamiseks või maaelu

surm?” – Kuidas tagada haldusreformi kaoses noorte huvide kaitse?

- „Suur vabadus = suur vastutus” – Kuidas võiks Euroopa Liit edasi minna, sultuse või avatuse poole?

Uma Meki suurlaadal pakuti Võrumaale omast kaupa

12. novembril Võru spordikeskuses toimunud seitsmendal Uma Meki suurlaadal kaubeldi traditsiooniliselt Vanal Võrumaal ja selle lähümbruses kasvatatud talutoodanguga. Proovida ja kaasa osta sai uma mekiga söögikraami ligi kolmveerasajalt väiketootjalt, kes pakkusid puu- ja köögivilju, maitse- ja ravimtaimi ning ainult Võrumaale omaseid toidukaupu: küpsetisi, hoidiseid, piima- ja liha- tooteid, maiustusi, jooke. Toidule lisaks oli laadalettidel söögitegemiseks, pakendamiseks ja pakkumiseks vajalik kohalik käsitöö: nõud, tekstiilid ja muu asjakohane. Laata väisas mitu tuhat inimest.

Väike valik suurlaadal nähtust ja pakutust – kitsetalu juustust kukesee-ne-rukkileivani.

VÕRUMAA
KUTSEHARIDUSKESKUS

JÕULULAAT

Võrumaa Kutsehariduskeskuse peahoones

8. detsembril 2016
kell 10.00-14.00

Ootame müüjaid, kes pakuvad:

- käsitöötooteid
- taaskasutatud materjalidest tooteid
- küpsetisi, hoidiseid jm toidukaupu
- töötubade läbiviimist

Müügikoht TASUTA

Müüjate ja töötubade eelregistreerimine 25. nov. 2016.a.
Täpsem info ja registreerimine:
e-mail: kaiu.zernand@vkhk.ee
telefon: 785 0824

JOOKSUSARJAST SAI OSA 1666 LIIKUMISSÕPRA!

22. aprillist 22. oktoobrini kestnud Võrumaa pikamaajooksude sarja 10etapiline 6. hooaeg pakkus elamusi 1666-le eri vanuses liikumissõbrale. Kokku koguti lausa 5020 osaluskorda.

Võrumaa pikamaajooksude sari puudutas 2016. aastal oma radadega Võru maakonnas kaheksat omavalitsust (Võru linn, Võru vald, Haanja vald, Misso vald, Lasva vald, Rõuge vald, Vastseliina vald, Urvaste vald). Joosti ja kõnniti ümber järvede, üle mägede, asfaldil ja kruusal, heinas ja mudas – absoluutselt igale maitsele oli midagi! Osavõturohkemad olid just Võru linnaga seotud etapid: nii jooksul ümber Tamula järve kui ka Võru–Väimela maanteejooksul oli üle 700 osaleja. Looduskauneid kohti on meie maakonnas aga veel, seepärast kutsume kõikide radade ümbruse kogukondi oma jooksul osalema, sest iga inimene ise on endale toredate emotsioonide looja ja oma kogukonna elule hooandja.

1666-st inimesest 139 tegid kaasa kõik 10 etappi, mis näitab järjepidevust ja spordilust, neist jooksude põhidistantsidel osales 62, lühikesel vabadistantsil oli üks otsusekindel jooksja, mõlemal distantsil kokku 18 kõndijat ja mudilaste jooksul 40 last. Suurt rõõmu pakkusid tiimidena lausa viis peret (Davõdov, Kala, Lehtna, Thal ja Udumäe), väärides tunnustust panuse eest ühisesse täiskasvanute ja laste sportlikku kvaliteetaega. Kõige rohkearvulisema osalusega panustas organisatsioonidest teist aastat järjest Võru Suusaklubi, kasutades suveaega tõhusaks ettevalmistuseks talihooajaks. Nii saavad kindlasti toonust arendada ka teiste spordialade esindajad.

Hooaja lõpupoole oli tore näha, kui paljud jooksudel osalevad koolinoored olid oma kooli registreerumisel vabatahtlikult lisanud ning noorte spordisõprade rohkuse tunnustuseks sai Võru Kreutzwaldi Kool endale „aktiivse kooli jooksupapu“.

Jooksusarja 6. hooaja võitja Raido Ränkel on väga rõõmus, kui järgmisel aastal liitub sarjaga oluliselt rohkem spordist ja järjepidevast liikumisest, aga ka kergest sportlikust pingutusest lugu pidavaid võrukaid, sest nagu vanasõnagi ütleb, seltsis on alati segasem, ja kuidas muidu meid palju saaks.

“Kui sel aastal jalga valgeks ei saanud, siis järgmisel kindlasti, eks?”

Täname kõiki osalejaid, toetajaid, etappide korraldajaid, koostööpartnereid, vabatahtlikke abilisid, maaomanikke ja kõiki teisi, kes kaasa aitasid ja kaasa elasid! Väikseimgi panus on meie jaoks hindamatu.

Jooksu- ja kõnni- ja ka muidu spordisõpradega kohtume veel selle aastanumbri sees – 3. detsembril, mil Kubija radadel toimub teine HeaTegevusJooks, mille tulu läheb Võru maakonna noorsportlaste toetuseks. Ole kohal ja näita, et hoolid oma tervisest ja meie tublidest noortest!

“Ei pea üldse sportlane olema, et sarjas osaleda, aga samas võib sportlaseks vabalt saada!”

Uuri ja vaata lisaks: www.vorumaaspordiliit.ee

HOOAJA SUURIMAD TOETAJAD

EESTI KAUNEIM TERVISERADA OOTAB VÄRSKET ÕHKU NAUTIMA

Kubija terviserada pakub palju erinevaid võimalusi igaühele, nii ilusa kui ka kehva suusailmaga – lihtsalt tule ja naudi sportimist! Täname siinkohal spordisõpra, kes on panustanud sellesse, et valge aeg rajal kestaks kauem (seisuga 15.11.2016): Liina Tsegurov, Markus Puusepp, Consuelo Laanemäe Raim, Indrek Klampe ja Ellen Lembra. Aitäh Teile! Pisut veel ning see saab teoks!

2. HEATEGEVUS JOOKS

3.12.2016 / 13.00
Kubija Suusabaasis

VÕRUMAA SPORDILIIT

vorumaaspordiliit.ee

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Võru Kesklinna Kooli lugejad liidriks!

Tänapäeva õpilastel on digimaailmas palju võimalusi ja ahvatlusi. Ka nüüdisaegne õpikäsitlus näeb ette uuendustega kaasaskäimist ja digitaliseerumist. Võru Kesklinna Kooli puhul ongi tegemist heas mõttes digipöörase kooliga, kus traditsiooniline õpe on lõimunud digiõppega, et pakkuda nii õpilastele kui ka õpetajatele õpirõõmu ja erinevaid võimalusi ennast arendada.

Iga uuenduse ja hea asjaga kaasneb aga varjatud pool: tagaplaanile on jäänud omavahelise suhtluse ja eneseväljenduse arendamine ning raamatulugemise tähtsuse tunnistamine selles protsessis. Nii tekkis meie kooli õpetajatel soov laste sõnavara ja keeleliste oskuste arendamiseks midagi ette võtta. Selgus, et laste lugemus ja huvi raamatute vastu on vähenenud ka teistes riikides. Seetõttu otsustasime kirjutada Erasmus+ projekti, motiveerimaks lapsi lugema. Meiega ühinesid koolid Belgiast, Poolast, Hispaaniast (Katalooniast) ja Slovakiast. Mõte meeldis ka SA Archimedes nõukogule, kes projekti heaks kiitis ning toetuse eraldas. Projekti nimeks sai „Today a reader, tomorrow a leader”, sest palju lugenud inimesel on lai silmaring, ta on oma väljendustes ladusam ja mitmekesisem, julgeb arvamust avaldada ning on ka hea suhtluspartner.

Projektipartnerite avakohtumine Võrus

Projekt on mõeldud 7–12aas-

Projektis osalevate riikide õpetajad nautimas vaadet kaunile Eesti loodusele. Foto: Tõnis Anton

tastele õpilastele. Eesmärgiks on äratada nende lugemishuvi, arendada lugemisoskust ja suulist väljendusoskust, laiendada sõnavara ning silmaringi, tutvustada nii oma riigi kui partnerriikide kirjandust ja kultuuri. Projekti tegevustesse kaasatakse peale õpilaste ja õpetajate erinevaid huvigruppe: lapsevanemaid, lasteaedu, kogukonna liikmeid.

Kuna oleme koordineatorriik, siis leidis esimene

projektikohtumine 17.–21. oktoobrini aset Võrus. Tegu oli tõise nädalaga, mille raames andsime ülevaate Eesti haridussüsteemist, tutvustasime kohalikku koolivõrku ning otse loomulikult ka oma kooli. Külalised said koolimajas ringi vaadata ja tunde külastada. Meie rõõmuks tõdesid nii mõnedki, et meil toimivad paljud süsteemid hoopis teistmoodi ning paremini kui mujal. Näiteks võib tuua kas või huvijuhi,

haridustehnoloogi ja raamatukoguhoidja olemasolu koolis.

Tegevusi jagub kaheks aastaks

Projektikoosolekutel said paika projektiga seotud tegevused, millest paljude väljundiks on ka nende eksponeerimine avalikus ruumis. Nimelt saavad lasteaedade lapsed järgmise kahe aasta vältel detsembris ja aprillis

kuulata toredaid jutte, mida meie õpilased ette loevad. Eesmärk on motiveerida juba päris pisikesi lapsi lugema. Samuti on plaanis presenteerida raamatuteemalisi näitusi ning esitada lühinäidendeid. Projekti käigus valitakse iga riigi tipp-10 raamatut, lugemise propageerimiseks tehakse reklaamfilme ja korraldatakse kirjanduslikke mänge, kirjutatakse ja kingitakse raamatuid, kohtutakse kir-

janikega. Tegevusi jätkub kaheks aastaks. Igal kuul soovitatakse kaaslastele raamatuid lugemiseks ning õpilaste läbiloetud raamatud sisestatakse virtuaalsesse lugemispuusse. Huvilised saavad toimuvat jälgida meie kooli kodulehel asuva lingi kaudu.

Lisaks tõsisele projektitööle ja arutelule tutvustasime oma külalistele kohalikku kultuuri ja vaatamisväärsusi. Külalised tutvusid maanteemuuseumi tegevustega, ronisid Suure Munamäe tippu, imetlesid Rõuge ürgoru vaadet äsja valminud ööbikupesadest ning kuna tegu on kirjanusliku projektiga, said ülevaate ka Fr. R. Kreutzwaldi tegevusest ja tähtsusest.

Oli suur rõõm tõdeda, et kõikide osa võtvate riikide õpetajad olid entusiastlikud ja mõtlesid ühtemoodi. Juba esimesel koosolekul oli tunda, et tegu on n-ö meie inimestega, kel on ühine eesmärk, mille poole püüelda. Usume, et projekti tegevuste kaudu huvitub nii mõnigi õpilane rohkem raamatute lugemisest ning tekitab arusaam, et lugemine on nauditav ja mitmekülgsest arendav tegevus, millel on endiselt väga oluline koht ka tänapäeva digimaailmas.

Õnne Kronberg,
Võru Kesklinna Kooli õppejuht ning Erasmus+ projekti „Today a reader, tomorrow a leader” koordinaator

Üleeuroopaline Code Week vallutas nädalaks ka Kreutzwaldi kooli

Võru Kreutzwaldi Kool osales 15.–23. oktoobrini toimunud üleeuroopalisel programmeerimisnädalal Code Week. Nädala jooksul oli õpilastel võimalus osaleda kümnes HITSA toetusel ja ProgeTiigri Võrumaa võrgustiku eestvõtmisel korraldatud tasuta töötoas. Töötubades õpiti animatsioonide tegemist, mobiilile äppide loomist, EV3 robotite programmeerimist, 3D-kujundamist. Seda toredat võimalust kasutas üle 120 lapse kogu maakonnast. Töötubadesse jätkus osalejaid Antslast, Parksepat, Rõugest, Haanjast, Puigalt, Võru Kesklinna Koolist. Haridusrobotitega Bee Bot käisid tutvumas ning tegid oma esimesed programmid robotile koolieelikud lasteaiaist Punamütsike.

Lisaks HITSA toetatud maakondlikele programmeerimistöötubadele suunasid meie õpetajad oma õpilasi code.org programmeerimismänge mängi-

Punamütsikese lasteaia mudilased töötoas haridusrobotitega Bee Bot. Foto: Urmas Ott

ma, tutvustasid õpilastele haridusroboteid Bee Bot ja Meet Edison ning Lego WeDo ja EV3sid. Koolis toimus ligi 20 programmeerimist tutvustavat tundi.

Üleeuroopalise programmeerimisnädalaga Code Week soovitakse tutvustada programmeerimist lõbusal ja kaasaharaval viisil ning tuua see meie igapäevaelule lähe-

male.

Eestis toimus Code Week neljandat korda.

Evi Tarro ja Ene Moppel
ProgeTiigri Võrumaa võrgustikust

TUNNUSTUS

Võru linna koolid said digipädevuse kõrgeima tunnustuse

Võru linna kaks kooli – Võru Kesklinna Kool ja Võru Kreutzwaldi Kool – pälvisid Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse (HITSA) tunnustuse aktiivse digivõimaluste kasutamise eest. Mõlemad koolid hinnati kuldtahtvli (pildil) ehk viie täрни vääriliseks.

Tunnustuse pälvisid koolid, kes on viimase kolme õppeaasta jooksul aktiivselt panustanud digipädevuse tõstmisse ja tutvustanud oma parimaid praktikaid mitmesuguste tegemiste ning konkursside kaudu.

„Soovime seada eeskujuks koole, kes on muutunud valdkonna eestvedajaiks ja kellelt on ka teistel palju õppida. Samuti innustame neid, kes on sihiks seadnud oma kooli õpetajate ja õpilaste oskusliku tegutsemise digimaailmas ja astunud selleks esimesi vajalikke samme,” selgitas HITSA sisuvaldkonna juht Inga Kõue. „Tunnustamine on hea võimalus koolidel näha, kus nad oma digiteekonnas asuvad.”

Tunnustusi jagati esimest korda. Kuldtahvel ehk viis täрни anti 26 koolile, hõbetahvli ehk neli täрни sai 24 kooli ning pronkstahvleid ehk kolme täрни jagati välja 28.

Marianne Mett,
avalike suhete spetsialist

NOORTE KASVULAVA

Võru Spordikool hoolitseb järelkasvu eest

Hetk mudilaste treeningult Võru spordikeskuses. Foto: Külli Leola

Spordi juurde jõudmiseks on mitu teed. Et laps areneks ja oleks terve, peab ta liikuma. On tõsiasi, et meie lapsed ja noored liiguvad aina vähem. Nagu on ilmne ka selle väljendumine tervisehäire või ülekaalulisusena. Kahjuks kitsendavad laste ja noorte liikumisharjumusi ühiskonna muutustest tingitud tegurid (nutiseadmed).

Paljud lapsed saavad spordipisiku emalt-isalt, kes on hakanud üha nooremalt oma lapsi spordi juurde suunama. Kuna laste-aedadesse on jõudnud mitmed

spordialad (judo, jalgpall), siis andsime viis aastat tagasi 6–7aastastele lastele võimaluse hakata käima spordikooli eelkoolis. Treeningud toimuvad teisipäeviti ja neljapäeviti kell 18 Võru spordikeskuses. Treenerid on Karolin Raudsepp ja Mario Oha. Treeningutel tutvustatakse spordikoolis õpetatavaid alasid; saab joosta, hüpata, üldarendavaid harjutusi teha, palli mängida ja talvel ka suusatamist proovida.

Laste jaoks on sport oluline viis sotsialiseeruda, sest kui nad

tulevad trenni, siis loovad nad sellega sotsiaalset võrgustikku ning õpivad üksteisega suhtlema. Treenikaaslaste hulgast leitakse endale tihti sõpru kogu eluks. Kes lapsena regulaarselt liiguvad, jäävad liikuma eluks ajaks.

Aastatega on lastevanemate huvi eelkooli vastu suurenenud ja juba tuuakse treeningutele ka viieaastasi lapsi. Sel õppeaastal osaleb eelkoolis 36 mudilast.

Mare Lüüs,
Võru Spordikooli direktor

VAHETUD MULJED

Kredi-Marii, 6aastane

Mínul soovitas emme hakata trennis käima. Meil on väga äge trenn, olen käinud juba kuu aega. Väga meeldivad ka treenerid. Pärast kooli olen tegelnud orienteerumisega, ootan suusatamistreeninguid. Praegu meeldivad kõige rohkem trennid, kus saab hüpata.

Kratmar, 5aastane

Lihtsalt sattusin siia treeningule. Mulle väga meeldib siin käia. Tulen varem, et näha, kuidas suuremad sportlased treenivad. Tahan saada korvpalluriks. Kõige rohkem meeldivad mulle jooksutrennid ja võistlused, kus jagatakse ka auhindu – medaleid.

Tahan, et emmed-issid tuleksid ka võistlusi vaatama. Tahan õppida ja treenida palju, et saada suureks sportlaseks.

Stanislav, 6aastane

Minu suur õde käib spordikoolis kergejõustikutrennis. Tulen trenni alati hea meelelega. Mulle meeldib kõige rohkem joosta ja palli mängida, mul on siin palju sõpru. Meil on väga vahvad treenerid. Soovin jätkata spordikoolis kergejõustikutreeningutel.

Tauri ema

Info eelkooli kohta sain lasteaiast. Öhtune treeninguaeg sobib ideaalselt, samal ajal saab ka ise spordikeskuses trenni teha.

Kredi-Marii ema

Info eelkooli kohta sain treener Karolini kaudu. Tasu 5 eurot kuus on väga mõistlik. Eelkool on vajalik, et harjutada last käima spordikeskuses ja arvestama teiste lastega.

Stanislavi isa

Eelkooli treeningud meeldivad väga, sest laps saab joosta ja mängida. Stanislavi kodune keel on vene keel ja on hea, et laps saab suhelda eesti lastega. Treenerid on noored ja asjalikud inimesed. Treeninguaeg kella 18–19 on sobiv, sest toimub pärast tööd.

Pärimustantsufestival õpetab peresid ja mudilasi

MTÜ Võru Folkloorifestival korraldab aasta lõpuni pärimustantsu pühapäevi. Kord kuus saavad Pärastkooli lasteaias kokku 3–10aastased lapsed koos vanematega ja teevad lähemat tutvust meie rahvakultuuriga.

Kadri Mähar, Pärastkooli lasteaias muusikaõpetaja ja üks Teppo lootsavõistumängimiseestvedajaid, on veendunud, et pärimuse õpetamiseks on parim aeg just varane lapseiga. „Nendele pühapäevadele ootame ter-

veid peresid, et kasvaks kogukond, kes oskab hinnata ja tahab lähemalt uurida oma juuri,” lausus ta.

„Igal kokkusaamisel õpitaksegi lihtsamaid pärimustantsu ja laulumänge ning meisterdatakse,” selgitas üks idee autoritest, Okasroosikese lasteaias direktor ja MTÜ Võru Folkloorifestival juhatuse liige Tiia Must. „Samuti saab pere kaasa õpitud tantsude, laulumängudega CD, nii saab kodu edasi lustida,” lisas ta.

Oktoobris võttis pühapäeva eest rahvamusiik Katrin Soon. Koos tantsis, laulis ja mängis vanu rahvamänge üle 20 lapse koos oma vanematega. Käsitöömeister Marika Sepa näpunäidete järgi valmistati pakutrikiga kaunistatud kotte.

Järgmine pärimuspühapäev toimub 27. novembril algusega kell 11, siis mängib-tantsib lastega Kadri Mähar, Marika Sepp aga õpetab valmistama raamatut. Oodatud on kõik pered, ka need,

kes esimesel korral tantsu õppima ei jõudnud.

Pärimuspäevad toimuvad Pärastkooli lasteaias, seda korraldab MTÜ Võru Folkloorifestival kohaliku omaalgatuse programmi toel.

Kadri Valner,
Võru pärimustantsufestivali meeskonna liige

Käimas on lapsevanemate ja mudilaste ühine tutvustus rahvakultuuriga.
Foto: Priidu Teppo

1 ARVAMUS

Võru Kreutzwaldi Kooli kaunid joogatarid.

Milleks lastele jooga?

Iga hing sünnib siia ilma puhta ja säravana. Aja jooksul hakkavad seda puhast hinge mõjutama perekond, sõbrad, laste-aed, kool, ühiskond ja tavad. Lapsed ja täiskasvanud peavad end pidevalt tõestama ja kellelegi või millegi võistlusele. Lastelt oodatakse palju, sageli küsimata, kas nad on õnnelikud. Täiskasvanuna leiab nii mõnigi, et ei ole eluga rahul, ehkki nii palju on ette näidata. Inimene peab oma algse olemuse ja särava hingega uuesti kontakti looma – leidma üles oma sisemise lapse. Jooga on viis, kuidas seda saavutada.

Joogaga peaks hakkama tegelema juba lapseas, et meie sisemine laps ja särav hing

säiliks. Laste joogatunnis ei võistelda kellegi muu kui iseendaga.

Joogatunnis käib laps saab paremini hakkama igapäevase õppimise ja inimsuhetega, paraneb füüsiline vorm ja paindumus. Ta oskab kontrollida oma emotsioone ja end probleemide korral aidata. Loomulikult on lapsi, kellele jooga ei sobi, aga ka selliseid lapsi, kellele grupitund ei ole parim variant, ja siis peaks lapsega tegelema individuaalselt.

Võru Kreutzwaldi Kooli lastel on olnud hea võimalus tutvuda laste jooga imelise võlumaailmaga juba möödunud aasta septembrist. See on Võru linnas ja selle lähiümbruses ai-

nus kool, kus lastel on võimalus joogaga tegelda. Võru linna ja ümbruskonna lapsed saavad jooga grupitundides käia kolmapäeviti Völuvõrus. Tunnid on kahes rühmas, vanuses kolm kuni kuus ja seitse kuni üksteist eluaastat.

Laste joogatunnis kasutatakse erinevaid füüsilisi harjutusi, meditatsioone, hingamistehnikaid ja lõdvestusi. Lisaks sellele saavad lapsed tunnis mängida, laulda, tantsida ja muinasjutte kuulata.

Hille Juss,
Võru Kreutzwaldi Kooli inglise keele ja laste jooga õpetaja

LASTEAIALOOD

Ninatarga rühma lapsed said metsaga sõbraks

Me käime metsas kevadel ja käime metsas sügisel. Kes meist küll öelda-möelda teab, mis ajal ilusam on seal?
M. Kesamaa

Mets on läbi aegade meid toitnud ja katnud, andnud sooja, tootnud meile eluks vajalikku hapnikku, pakunud puhkehetki. Mets on meie rikkus. Läksime meiegi, Päkapiku lasteiaa suured ja väikesed ninatargad, oma tegemiste ja toimetamistega metsa, et sellest rikkusest osa saada.

Alguses uurisime gloobuselt ja kaartidelt, kui palju on metsa meie planeedil Maa ja kui palju on metsa Eestis, milliseid metsi meil on ning missugused puud seal kasvavad. Tänu Keskkonnainvesteeringute Keskkuse rahastatud projektile „Võru lasteaed Päkapikk õpetab keskkonnahoidu läbi õuesõppe” avanes meil suurepärane võimalus sõita Sikkalisse, kus MTÜ Ellujäämisselts korraldab loodusprogrammi. Nii lapsed kui ka täiskasvanud said asjalikke nõuandeid, kuidas metsas liikuda ja käituda, mida looduses tähele panna ja meelde jätta. Mängisime

Ninatargad oma lemmikkohas – metsas.

keskkonnamänge, tegime koos lõket, küpsetasime leiba, jõime taimeteed. Lasteaias kaevusime aina sügavamale metsateemasse. Uurisime loomi ja linde, kes meie metsades elavad. Väikeste ninatarkade suurest huvist tulenevalt uurisime lähemalt metskassi ilvese ja haavikuemanda jänese tegemisi. Saime uusi teadmisi nende loomade elupaikade, välimuse, toitumise jms kohta. Õppekäik Kubija metsa kujunes meil fotojahiks. Lapsed said pildistada met-
sa just nii, nagu nemad seda

näevad. Kes nägi ainult väikest käbi, kes üksikut puud, kes märkas kogu ümbrust ning mõni leidis veel üksiku marjagi, mida pildistada. Õppekäigult kaasavõetud taimed, samblad ning oksad said rühmatoas mikroskoobi all peensusteni läbi uuritud. Ilu ja avastamisrõõmu oli oi kui palju! Kõiki meie metsaga seotud tegevusi saatsid luuletused, laulud, mängud, vanasõnad, mõistatused, erinevad maitset ja hääled. Kunstitegevuses proovisime ka metsast saadud okste ja lehtedega maalida – valmi-

sid imelised kunstiteosed. Meie metsaprojekt lõpes väikese fotonäitusega kogu lasteiaa perele ning ülipingelise viktoriiniga, kus lapsed said oma uusi teadmisi proovile panna. Nii nagu kõik lapsed, armastavad ka väikesed ninatargad palju liikuda, seda ehedas ümbruses, mis pakub avastamis- ja uurimisvõimalusi. Kõike seda võimaldab mets, olgu väljas kevad, sügis, suvi või talv. Mets on meie sõber!

Monika Märtn,
lasteiaa Päkapikk õpetaja

EAKATE TEGEMISI

Ivar Hillep: kaamosose vastu saab hea sõna ja huumoriga

Võru Pensionäride Päevakeskuse ühest hubasest ruumist kostavad hasartsed repliigid:
„Võid lüüa, kuhu tahad.”
„Ei, sinnapoole ei saa lüüa.”
„Must lööb Dora 6!”
„See on huumor...”
„Ei, see on tõsine mäng.”
Koos on Võrumaa Puuetega Inimeste Koja kabe-maleringi tuumik Ivar Hillepi juhendusel.

1956. aastal loodi Võru Tartu Pimedate Ühingu Võru osakond. 1996. aastal asutas Ivar Võru Pimedate Abifondi, mis nüüdseks kannab nime Võrumaa Nägemisinvalidide Ühingu. Ivar on valitud ühingu juhatusesse esimeheks. Eakaid ja puudega inimesi on raske kodust välja saada, ütleb Ivar. Aga vahel see õnnestub. Näiteks käiakse igal aastal Tartu kurtidega sõpruskohtumisel kabet ja males ning paar korda Tartumaa kabe esivõistlustel. Suvel veedetakse nädal Elvas EILI spordi-puhkelaagris ning osaletakse LEPÜ ja Võru PIKI korraldatud üritustel.

Ivar Hillep (keskel) kabelaua taga oma seltsikaaslasi juhendamas.

Ivar saab sünge kaamosose vastu huumoriga: näiteks kuulab Youtube’ist nalju. Tutvustuse ja sisu järgi valib ta kuulamiseks heliraamatuid, kvaliteedilt on head ikka pärisnäitlejate loetud lood. Palju naerda sai ta Tartu vabatahtliku Tiina Tamme loetud Gaby Hauptmanni „Otsin impotentset meest” kuulates. Ivarit huvitab ajalugu, praegu värskendab ta mälu Kreeka jumalatest rääkivat heliraamatut kuulates.

Kuidas juhtus, et Ivar käest ilma jäi?
„See oli 1959. aastal plahvatuse tagajärg. Tol ajal oli maapõues palju lõhkevat kraami. Olen olnud pime, vaegnägija ning nüüdseks on tänu arstiteadusele 75% nägemist. Minu puue ei takista autot roolida. Liikluseksami võttis ülem isiklikult vastu, et minu sõiduuskuses veenduda. Kui ühingukaaslased on palunud transpordiabi, siis võimaluste piires olen aidanud. Abipakkujaid on teisisi: minu seltsikaaslast

Milja Heljula

MTÜ Aila Näpustuudio teatab:
28. november – 21. detsember
JÕULUAEG NÄPUSTUUDIOS

Oleme avatud: E–T kella 10–19, K kella 10–17, N kella 10–20, R kella 10–17.

Avatud PÄRIS OMA KÄSITÖÖ MÜÜGINURK.
Hea valik käsitööna valminud nukke ja mänguasju kingikotti.

Toimuvad: **meisterdamishommikud kooliklassidele, kursused ja õpitoad täiskasvanutele.**
Igal esmaspäeval kella 13–19 õpetab Sirje Hainas jõulumeeneid tegema (kartongist jõulusaan ja kuuseehted; heegeldatakse lumehelbeid, kootakse jõulukuule, õmmeldakse sokkidest lumememme ja vildist lumehelbeid, meisterdatakse kommikarpi). Ühe asja meisterdamine 5 €.
Igal neljapäeval kella 17.30–20 on Näpustuudios avatud tund neile, kellel on soov meisterdada jõulukaarte ja pärlitest mänguasju, õmmelda ehteid jõulupuule – olla abiks päkapikkudele.
Ühe asja meisterdamine 5 €.

Kõik vajaliku meisterdamiseks saad meie käest.
Materjalide ja valmis asjadega saab tutvuda Näpustuudios.

Info: MTÜ Aila Näpustuudio Võrus Jüri 19a I korrusel
Aila Kikas, tel 507 9920, Facebook: Aila Näpustuudio

KÄSITÜÜTARÕ AILA MAN
Võru linnas polikliiniku majas Jüri tn 19A
TULE DETSEMBRIS ÕPPIMA:

Paberist jõulupärja punumise õpituba
1. detsembril kella 17-20. Õpetab Sirje Hainas. Osalustasu 12 €
Kogu vajalik materjal kohapeal olemas
Eelregistreerimine kuni 29. novembrini: Vilve.Oja@gmail.com; tel 554 1999

Punumistehnikas võtmehoidja valmistamise õpituba nii lastele kui suurtele
6. detsembril kella 14-16. Õpetab Svea Soomets. Osalustasu 5 €
Eelregistreerimine kuni 4. detsembrini: Vilve.Oja@gmail.com; tel 554 1999

Helmetega randmesoojendajate kudumise õpituba
8. detsembril kella 14-17. Õpetab Vilve Oja. Osalustasu 12 €
Eelregistreerimine kuni 6. detsembrini: Vilve.Oja@gmail.com; tel 554 1999
Võta kaasa kaks varrast nr 1,5. Randmekatete jaoks kohapeal olemas lõng ja helmed.

Fimotikandist ehte valmistamise õpituba
17. detsembril kella 11-15. Õpetab Kaire Luksepp. Osalustasu 9 €
Eelregistreerimine kuni 15. detsembrini: Vilve.Oja@gmail.com; tel 554 1999

LISAKS:
TOIMUB 5.–21. DETSEMBRINI VANA-VÕROMAA KÄSITÖÖ JÕULUMÜÜK

Kauplemine käib tööpäevadel kella 10-17 ja 17. detsembril kella 10-15.
NB! Kohapeal olevatelt meistritelt saad küsida mis tahes käsitöölalast nõu.

Täpsem info: käsitöötare juhendaja Vilve: Vilve.Oja@gmail.com; tel 554 1999 või Näpustuudio perenaine Aila, tel 507 9920
Vaata ka FB lehelt: VANA-VÕROMAA KÄSITÖÖ

Muinasjutumaa
koostatud lapsevanematele

Võru Okasroosikese lasteiaa saalis toimub
neljapäeval, 1. detsembril kella 16.30–18
lastevanemate ja laste töötuba

„JÕULUKAARDID”

Meisterdame erinevates tehnikates jõulukaarte.
Juhendamine individuaalne, vastavalt sellele, millal huvilised tulla jõuavad.

Juhendaja: Egel Talv, abistavad Okasroosikese lasteiaa päkapikud.

NÄITUSED

Andrzej Strumillo APOKALIPSA: 12 reproduktiooni trepigale-riis.

Eesti Riigiarhiivi näitus „Evelinest võlutud“ konverentsisaalis. „Loodusest võlutud“ – siilikujukesed Antonina Pettai erakogust lugemissaalis.

ÜRITUSED

30. novembril kell 15 luule- ja laulukava „Järsku on kerge. Järsku on selge“.

Mari Vallisoo, Doris Kareva, Indrek Hirve, Asko Künnapi, Kalle Muuli, Aivar Kulli ning Jüri Kaldmaa luulet loeb Jüri Kaldmaa ja laulab Andrus Hämäläinen.

7. detsembril kell 12 Ain Vellaku loeng „Koobaste tundmatu pale“ konverentsisaalis.

LASTEOSAKOND**ÜRITUSED**

10. detsembril kell 11 mudilaste jutulaupäev.

Alates 5. detsembrist on lugemissaalis avatud päkapiku töö- tuba jõulukaunistuste ja -kaartide meisterdajatele.

NÄITUSED

30. detsembrini kojulaenutuse klaaskapis „Meisterdame muinasjuttu: Siiri Sikk esitleb taaskasutusmaterjalidest meisterdusi“.

10. detsembrini Tähesaalis „Viis pesa: Võru Loovuskooli 26. kunstinäitus“.

Võrumaa Keskraamatukogu. Jüri 54, 65604 Võru, <http://lib.werro.ee>, tel 782 0157

Kirjanike tuur Võrumaal

7. novembril tõi Eesti Kirjanike Liidu ja Eesti Rahvusraamatukogu korraldatud 13. kirjanike tuur Võrumaale lugejatega kohtuma lastekirjanikud Indrek Koffi, Piret Raua ja Kätlin Vainola.

Võrumaa-retk algas Antsla Gümnaasiumi külastusega. Pärastlõunaks jõudsid külalised Võrumaa Keskraamatukogu lasteosakonda, kuhu oli kogunenud sadakond Võru Kesklinna Kooli, Võru Kreutzwaldi Kooli, Parksepa Keskooli, Haanja Kooli, Sõmerpalu Põhikooli,

Osula Põhikooli ja Meremäe Kooli parimat lugejat. Külalised märkisid tunnustavalt, et laste silmad särasid ja nad suutsid isegi pärast pikka koolipäeva innuga räägitule kaasa elada.

Pärast kohtumist looklesid Tähesaalis autogrammi-sabad, koos kirjanikega tehti selfisid ja peeti pikemaid usalduslikke vestlusi. Lugejatele jäid tuttavaid kirjanikke meenutama raamatunimes-tike ja autogrammidega jär-jehoidjad.

Helle Laanpere

Indrek Koff leidis raamatukogu tähetoolilt oma portree.

Kirjanikud Kätlin Vainola, Indrek Koff ja Piret Raud esine-mas Võrumaa Keskraamatukogus sadakonna lapse ees.

Piret Raud lastele autogramme jagamas.

TEADE

Võru Linnavalitsus kinnitas Võrumaa Keskraamatukogu lahtiolekuajad

Võru Linnavalitsus kinnitas Võrumaa Keskraamatukogu lahtiolekuajad alates 1. detsemb-rist 2016 järgmiselt:

Teenindusosakond on avatud perioodil 1. jaanuar kuni 31. mai ja 1. september kuni 31. detsember esmaspäevast reedeni kella 10–18 ja laupäeval kella 10–16 ning perioodil 1. juuni kuni 31. august esmaspäevast reedeni kella 10–18. Iga kuu viimasel reedel on teenin-dusosakonnas korrastuspäev ja osakond on külastajatele suletud.

Lasteosakond on avatud perioodil 1. jaanuar kuni 31. mai ja 1. september kuni 31. det-sember esmaspäevast reedeni kella 11–18 ja laupäeval kella 10–16 ning perioodil 1. juuni kuni 31. august esmaspäevast reedeni kella 10–18. Iga kuu esimesel reedel on lasteosakon-nas korrastuspäev ja osakond on külastajatele suletud.

KREUTZWALDI MÄLESTUSPÄEV

14. detsembril kell 14

- Antakse kätte Kreutzwaldi mälestusmedal ja stipendium
- Enn Ernits - Kreutzwaldi muinasjutud
- „Helde puurauja“ - esitavad Võru Kreutzwaldi kooli õpilased
- Kүүлalde süütamine mälestussamba juures

Olete oodatud!

D F r + 111

AJALUGU

Uudiseid Võru linnast 1941. aasta novembris

Võru algkoolide avaaktus

Laupäeva hommikul (1.11.1941 – A. R.) toimus Kandle teatri saalis Võru linna I ja II algkooli õppe-tegevuse alustamise puhul avaaktus. Väikestest teadus-jüngeritest, lastevanematest ja õpetajatest tulvil täis saal oli piduliku sündmuse puhul kaunistatud Juhi (Adolf Hit-leri – A. R.) pildi ning eesti ja saksa rahvuslippudega.

Pastor A. Hinno vaimu-likule avatalitusele järgnevalt võtsid sõna ja töid tervitusi algavaks õppeaastaks linna II algkooli juhataja hr P. Korrol, Võru Maavalitsuse esindaja koolideinspektor hr J. Rei-net, linnapea hr A. Mõlter ja linna I algkooli juhataja hr V. Härm. Viimane teatas ühtla-si, et kuigi õppetegevus teh-nilistel põhjustel esialgu veel ei alga, on seda algust oodata ligemal päevil, mil on loota kooliruumide vabanemist. Punasel aastal ja käesole-vas sõjas langenuid mäles-tati aktusel püstiseismise ja hetkelise vaikusega. Pidulik

koosviibimine lõpetati eesti rahvushümni. Aktuse lõp-pedes siirdus õpetajatest ja vanematest õpilastest koos-nev esindus Võru kalmistule sõjas langenud saksa sõduri-te haudadele.

Linna III algkooli avaak-tus peeti samal ajal oma ruu-mes Uuslinnaosas (Soo kooli hoones – A. R.).

Võrumaa Teataja nr 49, 4. november 1941

Edgar Henning Võru abilinnapeaks

Sisedirektori käskkirja 28. okt 1941. a nr 31 põhjal on vabastatud hr Theodor Randvere omal palvel Võru abilinnapea kohalt, arvates 26. okt. Uueks abilinnapeaks on nimetatud hr Edgar Hen-ning, arvates 26. okt. Tegeli-kult võttis viimane asjaaja-mise üle 1. nov.

Kuni käesoleva ajani te-gutses hr Henning advoka-tuuri alal.

Võrumaa Teataja nr 50, 6. november 1941

Teadaanne

On tulnud ilmsiks juhtumeid, kus eraisikud on kõrvaldanud või varjanud omastamise si-higa Saksa sõjaväe poolt tee-olude või muudel põhjustel teedele või mujale mahalaadi-tud või mahajäetud sõjaväele kuuluvaid esemeid.

Igaüks teab, et võõra va-randuse omandamine on ku-ritegu. Seda hukkamõistvam on sõjaväe varustuse riisumi-ne ja omale jätmine. Süüdlas-ed selles langevad raske ka-ristuse alla.

Iga isik, kelle juurde jae-takse või kes teab sõjaväele kuuluvatest mahajäetud as-jadest, on kohustatud sellest kohe teatama kohalikule Ortskomandantuurile, polit-seile või Korrakaitsele.

Võrus, 14. nov 1941. a.
J. Ennok, Võrumaa prefekt
Võrumaa Teataja nr 54, 15. november 1941

Teadaanne kahjutule häire puhul Võru linnas ja Võru maakonnas

Käesolevaga teen teatavaks,

et kahjutule üldhäire puhul on kohustatud kõik praegu kompanii koosseisu kuulu-vad mees- kui ka naistõrjujad olemasoleva varustusega vii-bimata ilmuma oma ameti-kohuste täitmisele tuletõrjes.

Samuti kohustan kõiki hobuseomanikke linnades kahjutule üldhäire puhul il-muma hobustega tuletõrje hoone juurde. Hobusteoma-nikud, kellel on kodus vee-vaat, sõidavad veega täidetud vaadiga kahjutule tuletõrje käsutusse.

Õöluba tuletõrjujatel ja hobuseomanikkudel-veeve-dajatel kahjutule häire puhul tarvis ei ole.

Võrus, 17. nov 1941. a.
J. Ennok, Võrumaa prefekt
V. Pärn, Võrumaa tuletõrje-brigaadi kt

Võrumaa Teataja nr 55, 18. november 1941

„Eesti-Õhtu“ loterii ja einelauaga

Teisipäeva õhtul pidas ERÜ Võru linna toimkonna kogu-missektsioon oma koosoleku,

Võru linnavalitsuse hoone.

millest üle 20 liikme osa võt-tis. Koosolek üksmeelselt ot-sustas korraldada „Eesti-Õhtu“ laupäeval, 13. detsembril. Õhtu kava on koostamisel ja selle täitmiseks lubasid kõik Võru kultuur-organisatsioo-nid ja tegelased oma kaasabi.

„Eesti-Õhtu“ paralleel-üritusena esineb loterii, mil-le komisjon samuti määrati kindlaks. Komisjoni juhiks on ins. Jakk.

Komisjon astub kokku esimesele töökoosolekule nel-japäeva õhtul kell 17 Ühisabi

ruumides (Linnavalitsuses 2 kord). (Linnavalitsus oli too-na praeguse Leeri lillekauplu-se kõrvalmajas, siin on prae-gu tühi koht – A. R., vt fotot.)

Samuti peeti soovitavaks organiseerida eestipärane ei-nelaud, mille üldjuhiks mää-rati adv. E. Rummi.

Võrumaa Teataja nr 56, 20. november 1941

Vanu ajalehti sirvis Vana-Võrumaa muuseumide peavarahoidja Arthur Ruusmaa

ÜLESKUTSE

Tule raamatukokku – kingi endale või oma lähedasele võimalus!

5.–15. detsembrini on kõigil täiskasvanutel võimalus saada rahvaraamatukogudes infot erinevate õpivõimaluste kohta. Raamatukogudes tutvustatakse huvilistele info leidmist arvutis või nutiseadmes ja antakse teavet selle kohta, mida täiskasvanud õppi- ja võiks ja peaks teadma. See on hea võimalus kõigil huvilistel saada individuaalset konsultatsiooni ja leida ning kinkida endale või oma lähedasele koolitus, kursus või konkreetne asjalik soovitus, kuidas katkenud õpinguid jätkata. Iga enesetäiendamine aitab paremini toime tulla, annab võimaluse leida uus töö, täiendada oma teadmisi huvipakkuva hobi kohta, olla lihtsalt õnnelikum inimene.

Kel tarkus peas, sel ohjad peos!

Uuringud ja statistika näitavad selget seost hariduse ja palganumbri vahel, mis tähendab, et oma elujärje parandamiseks saab panna hariduse kaudu. Selleks võib olla nii täiskasvanute gümnaasiumi või kutsekooli lõpetamine kui ka kõrgkooli astumine.

Haridus võimaldab laiemalt valida, annab enesekindlust ja oskusi teadlikult oma karjääri kujundada ja tulevikutegevusi kavandada, samuti olla oma lastele eeskujuks, mis pole ka vähetähtis.

Ühe enam täiskasvanuid on võtnud jalge alla koolitee, kas siis on lõpetamas pooleli jäänud haridust või omandamas kõrgkooli järel uut ame-

lit kutsekoolis. Tihti ei pruugi saadud haridus ja töökohal vajalikud oskused omavahel klappida ja nii juhtubki, et haridus on justkui olemas, aga oma igapäevatöö jaoks ja tööturul konkurentsivõime säilitamiseks on vaja uusi oskusi omandada. Oskused võivad ka aeguda, nii et eelmisel sajandil omandatuga pole enam midagi peale hakata.

Ka huviharidus on täiskasvanute seas populaarne ning pakub igapäevaelu rutiinile alternatiivi. Uued teadmised ja oskused, uued tuttavad, uued sotsiaalsed võrgustikud, võimalused – kõik see on ühel või teisel moel õpitegevusega seotud.

Haridus ja teadmised on midagi, mida inimeselt ära võtta ei saa, see on kapital. Enda ja oma lähedaste haridusse panustamine on kõige kindlam investering tulevikku. Eesti inimesed on hariduse usku. Seda näitab ka statistika, mille kohaselt on Eestis täiskasvanute õppes osalemise määr tõusnud läbi aegade rekordilisele tasemele (16,8%) – üha enam täiskasvanuid tunneb soovi õppida ja leiab sobivad enesetäiendamise võimalused (HTM, 10.06, 2016).

Kampaaniat korraldab ETKA Andras koostöös raamatukogudega Euroopa Sotsiaalfondi projekti „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine” raames.

Monica Marfeldt,
projekti koordinaator
ETKA Andras

Anna Rinnel täitus 103. eluaasta

25. oktoobril tähistas oma 103. sünnipäeva teenekas õpetaja Anna Rinne. Sel puhul käisid teda kodus Võru linna nimel õnnitlemas abilinnapea Sixten Sild ja sotsiaaltöösakonna juhataja Eve Breidaks.

Oma pikka ja austusväärset retke haridusmaastikul alustas Anna Tsolgo algkoolis asendusõpetajana. Alates 1940. aastast kuni pensionipõlveni töötas ta Võrus – peamiselt Võru linna 1. algkoolis (Võru I Põhikool).

Eesti Kirjandusmuuseumile aastail 2002–2007 saadetud sisukate tööde eest sai ta 2008. aastal Eesti va-

nima rahvaluule korrespondendina presidendi preemia ning võitis paar aastat hiljem „Eesti elulugude” võistluse. Anna Rinne ei näe enam küll ise lugeda ega kirjutada, kuid abilise toel jätkab oma lugude talletamist.

Alles hiljuti andis Anna Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseumile üle ligi 30leheküljelise kirjutise teemal „Mina ja Kalevipoeg”. Anna mälu on väga hea. Muude luuletuste seas luges Anna külalistele peast ette Kalevipoja lõpuvärsid, mille ta oli võru keelde tõlkinud.

Pärast seda, kui abilinnapea oli teinud sissekande

Eakas sünnipäevalaps Anna Rinne vestlemas teda õnnitlema tulnud abilinnapea Sixten Sillaga.

Anna külalisteraamatusse, saatis vanaproua külalised teele luulerialadega: *Aeg kiirelt ajamerre kaob, ta liikudes me nägudesse künnab vaod. Mis sest, et välja näeme vanad,*

me hing on noor ning rõõmu vajab.

Aitäh rõõmu tegemise eest!

Palju õnne ja tervist alati positiivsele Annale!

Võru linnas elab tänase päeva seisuga viis üle 100aastast

Õnnitleme novembrikuu juubilare!

106
Maria Kolk

95
Aino Mitt

90
Aleksandra Kuli
Laine Ott
Koidula Jaanson
Adele Sabre
Koidu Org
Aleftina Teek
Jekaterina Link
Salme Vaarne

85
Helju Dubanin
Olev Süving

80
Maria Savila
Olvi-Helgi Lestsepp
Georgi Kommer
Juhan Kinsiveer

75
Malle Pang
Malle Ra
Aime Oper
Liidi Parm
Ludmilla Gladkova

Kersti Kelder
Mall Hillep
Taisija Venne
Valli Vaikmets
Silvi Kivi
Maie Soidla
Hele Pung
Kersti Raag
Helgi Padar
Ene-Maret Sibul
Silvi Pihlapuu
Suulo Maasik
Feliks Moltsaar
Riivo Talgre

70
Inna Uibokand
Eha Kähr
Linda Välimets
Endla Liin
Lennard Piller
George Toomeoks

* Detsembrikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 1. detsembriks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee
* Võru linnas oli 1.11.2016 seisuga 12 456 elanikku, neist mehi 5592 ja naisi 6864.

Faks: (+372) 78 68672

SA VÕRU KANNEL

E-post: info@vorukannel.ee

Kultuurisündmused
NOVEMBER – DETSEMBER 2016

25. novembril kell 18
võimlemisklubi Sirutus kontsert-etendus „KUI MINA ALLES...”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 3 € on müügil Võru Kandle kassas.
Võimlemisklubi Sirutus tähistab Kandle 135. sünnipäeva.
See on väike lustiline meenutus vanadest aegadest ja rahvakalendri tähtpäevadest läbi tantsu, laulu ja mängude. Osalevad kõik praegused, aga ka paljud endised Sirutuse õpilased. Laululugu hakkavad vee-retama Helmekaalad.

7. detsembril kell 13 Rakvere teatri etendus „Hansuke ja Greteke”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 8 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletimaailma müügipunktis.
Väsinud ja näljane puuraidur. Tema kaks last, kes armastavad oma isa. Kuri võõrasema ja lahke metsavaht. Piparkoogist ja suhkrust maja keset pimedust. Ja siis avaneb käiginaal üks...

Rakvere teatri lavale jõuab vendade Grimmide ilus muinasjutt poisist ja tüdrukust, kes suures metsas kaduma lähevad ning tänu oma nutikusele lõpuks ära pääsevad. Vähe sellest, et nende isa õnnelikuks saab, leiavad sellest loost oma tarkusetera ka kuri võõrasema ning piparkoogimajakese nõiamoor.
Lavastaja Üllar Saaremäe.
Mängivad Indrek Apinis, Silja Miks, Märten Matsu (külalisena TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiast), Anneli Rahkema ja Peeter Rästas.

7. detsembril kell 19 Rakvere teatri etendus „Astuge edasi!”
Teatrisaalis. Piletid hinnaga 12 € ja 14 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletimaailma müügipunktis.
Otsisin kunagi lavastamiseks komöödiat, mis oleks lihtne, puudutaks üldinimlikke teemasid ja iga kolme repliigi tagant ajaks naerma. Ja eriti hea, kui see oleks algupärane. Kuidas ma ka ei otsinud, tuli välja, et millegipärast pole keegi

sellist komöödiat kirjutanud.
Otsustasin siis, et kirjutan ise. Asusin tööle. Panin kirja kolm esimest repliiki... ja sain aru, miks sellist komöödiat keegi kirjutanud pole.
Leidsin siis mitu head draamat ja paar tragikomöödiat. Lavastasin neid.
Kolme aasta pärast sattusin arvutis juhuslikult faili peale, kust vaatasid vastu kolm tuttavat repliiki... kirjutasin juurde veel kolm repliiki... ja sain jälle aru, miks sellist komöödiat on raske kirjutada.
Aga siis tuli mul meelde üks naljakas lugu, mis oli minuga kunagi juhtunud. Kirjutasin selle üles, lisasin juurde mõningad lübusad situatsioone ja tegelased, püüdes samas säilitada loo lihtsust ning inimlikkust. Algupärane komöödia oli sündinud. Samas ma pole veel välja selgitanud, kas iga kolmas repliik on naljakas. Aga eks Astuge edasi! ja vaadake järele. Erki Aule
Lavastaja Erki Aule. Osades Helgi Annast, Indrek Apinis, Saara Kadak, Silja Miks, Madis Mäeorg, Peeter Rästas ja Tarmo Tagamets.

11. detsembril kell 13 klubi Hõbedane Juus pidu.
Kontserdisaalis.

11. detsembril kell 17 MUUJLMMAMUUSIKA kontsert: eepilised laulikud Gullistan Temirhanova (laul, dutar) ja Salamat Aijapov (laul, kobõz) Usbekistanist ning jutuvestja Piret Päär Eestist.

15. detsembril kell 20 Comedy Estonia: Sander Õigus – esimesed triibulised!
Väikeses saalis. Piletid hinnaga 6 € ja 8 € on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides.
Comedy Estonia koomikud on eestikeelset stand-up-komöödiat arendanud juba pea kuus aastat. Pikisilmi oodatud hetk on lõpuks kätte jõudnud ning lavale jõuavad ka koomikute esimesed täispikad soološoid.
Sander Õigus on Tartu vaimu üks lähedastest sõpradest, kelle rää-

parist Abraham Lincolni välimus peaks kõikidele juba tuttav olema. Sander on noormees, kellest oodati reaalteaduste pioneeri, aga saadi hoopis sõnasepast nilbik. Kuid äkki seda oligi meil vaja. Mees, kes oskab inimesi oma mugavustsoonist välja viia, ning seda viisil, mis neile meeldib. Sander, ilma irooniata, on nagu narkootikum. Sa tead küll, et ta võib mõjuda sulle kahjustavalt, aga samas on ta nii sõltuvust tekitav. Sa tahad, et ta oleks su onu! Aga mitte väga noorelt.
Sander Õiguse juhatavad sisse teised Comedy Estonia koomikud.

18. detsembril kell 16 adventikontsert: segakoor Tervis ja Räpina kammerkoor.
Kontserdisaalis.

20. detsembril kell 16 Võru Muusikakooli jõulukontsert.

22. detsembril kell 19 OTT SEPP stand-up-komöödias „SUUR RÕÖM VÄIKES-TEST ASJADEST”
Teatrisaalis. Pileti hind 16 €. Sooduspilet 14 € (õpilane, tudeng, pensionär). NB! Soovitav alates 16. eluaastast! Piletid on müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides.
Ta on valmis, ta on kohe teie ees, rõõmsalt küüniline, rõõmsalt irooniline, rõõmsalt teravmeelne, rõõmsalt otsekohene, rõõmsalt ootamatu, rõõmsalt halastamatu ja rõõmsalt vastik.
Ta on Ott Sepp oma parimas kvaliteedis ja kõrgeima lennuga otse teie ajadesse.
Ott Sepa stand-up-turnee „Suur rõõm väikestest asjadest” on parim ravim saabuva pimeduse ja sügismasenduse vastu. Ravimi toimeaineks on Ott Sepp ja tema naljad, iseenda ja teie üle. Ravimi toimet on kinnitanud ka Eesti Ravimiamet.
Kirjutanud Ott Sepp. Produktent Karl Kermes/Point.
Visuaalid ja graafika: Mihkel Uba/Ghostwalker. Tehnilised lahendused: Petri Parrik/Blackout.

www.vorukannel.ee

PILETIKASSA, INFORMATSIOON: 78 68676. Avatud E-R kella 12-16; 17-19 kunstiline juht 78 68675, turundusjuht 78 68674, administraator 78 28744

VÕTAB RUUMI
ETeKLi aastanäitus

28. NOVEMBER 2016 – 2. JAANUAR 2017
VÕRU LINNAGALERII
LIIVA 13, VÕRU
E-R 12.00-18.30

ETeKL

VÕRU KANDLES

JÕULULA

KOLLEKTIIVIDELE

neljapäeval ja reedel, **1.-2. detsembril kell 10-16**
 Vajalik eelregistreerimine tel 56903 006 või
ulle.voitka@vorukannel.ee

PEREDELE

laupäeval, **3. detsembril kell 10-15**

PÄKAPIKKUDE AKADEEMIA
 kell 11 ja 13 külla tuleb ohupoiss NAPO
 Igale lõpetajale kiituskiri ja magus medal

kell 12 ja 14 AHHA Teadusteater **päkapiku jõulueksam**
 Suitsu, sädemeid ja muid toredaid trikke.

KÄSITÖÖKODA
 Põnevad TÖÖTOAD igale eale
 Teeme kuuseheiteid, kingitusi, jõulukaarte ja -kaunistusi

PÄKAPIKKUDE POSTKONTOR
 Kontorit külastab salapärase pika habeme ja punase mütsiga mees

MÜRAMISTUBA
 Liugu saab lasta batuudil LOSS. Uudis! Päevapiltniku suur-suur fotopall!

MÕNUSAD MAIUSED
 Päkapikumamma kohvikus saab kaunistada muffineid ja piparkooke,
 teha martsipanist kujusid, juua mõnusalt lõhnav piparmünditeed

MINILOOMAAED
 Paitamist ootavad Loode talu lambad, Kolotsi ja Andri Peedo talu kitsed ja
 Palvemaja talu jäneseid

Pääse 6 €. Sülelapsed tasuta
 Jõulula ja jõuluetenduse „Koeralood” ühispääse soodushinnaga 9 €
[info: www.vorukannel.ee](http://info:www.vorukannel.ee)

VÕRU 135 KANNEL Võru Linnavalitsus VÕRUMAA KUTSEHARIDUSKESKUS TIMO KERAAMIKA Võrumaa Teataja

MAARJA-LIIS • KARL-ERIK
ILUS • TAUAR

Jõulutähed

21.12 Võru Kannel

REIGO AHVEN • löökpillid • JOEL-RASMUS REMMEL • klahvpillid • PEETER REBANE • kitarrid •

Kontsertide algus kell 19.00
 Piletid eelmüügis Piletimaailmas ja Piletilevis ning kohapeal.

3 ENJOY

VÕRU LINNA JÕULULAAT

17.12.2016 kella 10–16 Kesklinna pargis.

Tule kauplema, kui pakud omavalmistatud, käsitsi tehtud,
 algupärast või rahvuslikku kaupa, kaasa arvatud toidukaupa.
 Kohamaksu ei ole!
 Registreeru laadale: www.voru.ee või 785 0918.

KÕIK MEESTEST

Miro Gavran
 Lavastaja Eero Spritt

VANA BASKINI TEATER

Tarvo Krall, Raivo Mets, Janek Sarapson

29. november 19.00 Võru Kultuurimaja
 Piletid müügil Piletilevis ja kohapeal.

VÕRU KANDLES JÕULULAVASTUS LASTELE

KOERAJUTUD

JUHAN JAIGI AINETEL

MARKUS LENSMENT EVELIIS KALLAS
 KRISTINA HAUG
 KÄDI KUUS ANGELA NEMVALTS LIIS KIKAS

Dramatiseering ja lavastus: HELENA KESONEN (TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia)
 Kunstnik: MADLI LIIVA (TÜVKA)
 Kostüümikunstnik: MAILIIS LAUR (TÜVKA)
 Valgustaja: ELERIN TAMMEL (TÜVKA)
 Mängivad VÕRU DRAAMASTUUDIO õpilased

Etendused: **1.- 4. detsember kell 11, 13 ja 15**
VÕRU KANDLES

Piletid 5 €
 MÜÜGIL VÕRU KANDLES KASSAS JA PILETILEVIS.

BERIT KONTSEERT kutsub:

Inga ja Toomas Lunge jõulukontsertidel

“Meie pere jõulud”

Südantsoojendavad laulud otse kuulajani. Ausalt ja vahetult.

Kaasas pere hea sõber Tõnu Raadik

T 13.12
VÕRU KANNEL kell 19

16366 PILETID TASUTA PÕHJAKESKUS

Piletid hinnaga 10-14 eurot müügil Piletilevis.